UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato in primam Digesti Veteris Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Pro socio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96393

Visual Library

LEX LX.

a b CReditor. [a] Pendēte appellatione mandatoris, pōt conueniri reus. [b] ℂ Opp. de l. quoties. §. ſi creditor. ſ. de pecul. Solu. Aliud in cā appellationis, vt hic: aliud in principali, vt ibi ſm
* Dy. ꝛ Iac. de Are. in l. ſi. ĩ. de verb. ob. quod dic, vt ibi. *

ADDITIONES.

a ALEX. ℂ Creditor. Latiꝰ p Bar. i l. in duobꝰ. §. j. de duob. reis. ꝛ vide ad iſtū tex. cū gl. no. Bald. in l. j. ad finem. C. de diuer. reſc.
b POMA. ℂ Reus. Vide aliqd per Bal. c. cum teneamur. de ap. ꝛ in c. ſolicitudinem. eodem titulo.
* CLAV. ℂ Ibi. Et dum gl. hic vult quod titu. nihil no. ap. pend. habeat locum tantum inter perſonas eaſdem, limitat Baldus in l. qui a latronibus. §. j. ĩ. de teſta.

a §. Ad eū, qui vxorem. [a] Mandatū quod fit propter vtilitatem mandantis ei actionē mandati contra tertiū nō parit. h. d.

ADDITIO.

a ALEX. ℂ Ad eum. Et iſte eſt ſingularis caſus ſm Bal. in l. j. C. de neg. geſt. ꝛ faciunt no. in l. ſi mandatum. C. eod. titu. ꝛ notat Bar. in l. generaliter. C. de non nu. pecu.

a §. Duobus. [a] Plures mandatarij tenenť in ſolidū. h. d. Et gl. in precedēti lege tetigit iſtud contrarium, ꝛ eſt clariſſimum, ꝛ gl. intelligit hic plures mandatores teneri inſolidum, ſi eſt actum. Cōtra. de l. prox. §. Paulus. ſ. e. ꝛ Inſtit. de fideiuſ. §. ſi plures. Sol. Quādoqꝫ ſunt plures mandatores intercedentes pro alijs, tunc non eſt dubium quod tenentur inſolidū, etiam ſi nihil eſt dictū, vt in contrarijs. Quādoque ſunt plures mandatarij, qui tenentur principaliter pro eorum adminiſtratione pro eis, non pro alijs, tunc aut eis eſt cōceſſa adminiſtratio inſolidū, ꝛ inſolidū tenenť l. antepe. ĩ. de cu. bo. dan. Aut non eſt conceſſum inſolidū, ꝛ tunc tenentur ꝓ ea par
* te, niſi aliud dictū ſit, vt hac gl. ꝛ l. pluribus. ſ. de proc. ꝛc. * ℂ Tu dic melius, ꝛ clarius, ꝛ vide gl. hic in verbo, pro ſolido. que incipit, Ita tamen ꝛc. Iſtam gloſſam non reputo veram: imo dico, quod ita ille, qui non geſſit, ſicut ille, qui geſſit poteſt conueniri. Nā magnam differētiā debes facere inter adminiſtratorem neceſſarium, vt eſt tutor, vel curator, ꝛ in iſtis potes dicere primo gerentem, quā nō gerentē deberē conueniri, vt habes caſum. C. de diui. tute. l. fina. de admi. tuto. l. tutores, qui poſt. §. in eum. ꝛ l. tres. In adminiſtrationibus aūt voluntarijs, vt eſt iſte, contra dico, ꝛ dico non gerentē poſſe conueniri: vt eſt caſus notabilis. ĩ. de cura bo. dan. l. ij. §. pe. Hec differētia notatur per gl. ſ. de procura. l. procurator qui pro euictione. Et eſt gl. huic cōtraria. ſ. de procur. l. pluribus. in gl. in ver. occupātis. que eſt vera. ℂ Et hec faciunt cōtra baiulos noſtri temporis. Nā ſi ſunt duo baiuli in vno caſtro, ꝛ vnus adminiſtrat, alter non, dicerē per iſtā legem ita non gerentē, ſicut gerentē poſſe conueniri, quod ſingulare reputo. ℂ Opp. de l. reos promittendi. §. cū tabulis. ĩ. de duo. reis. vbi non tenentur in ſolidū, niſi ſit actū. Solutio dicit gl. ꝙ hic fuit actū. Tu dic, Aut loquimur in pluribus mādatoribus, qui obligantur pro alijs: ꝛ tunc quilibet tenetur inſolidum. vt ſ. eo. l. ſi mandato. §. Paulus reſpōdit vnum. Et inſti. de fideiuſſ. §. ſi pluribus. quod an hodie ſit correctum tangitur in gloſſ. ſ. quod iuſſu. l. fina. in fine. Aut loquimur in pluribus mandatarijs: ꝛ tunc qcqd dicat gl. hic, dicas, aut plures mandatarij accipiunt officium inſolidum, ꝛ qlibet teneť inſolidum tex. eſt ĩ. de cura. bo. dan. l. antepen. aūt non ſuſcipiunt officium inſolidum, et
* tunc non tenentur inſolidū, niſi ſit actum, vt hic. *

ADDITIO.

a ALEX. ℂ Duobus. Adde qd no. Barto. in l. ij. §. ſi. ꝛ in l. iiij. ff. de cura. bo. dan. ꝛ adde Bar. in l. eadem. de duobus reis. ꝛ ad materiam huius §. vide Bar. in l. j. ſ. de offi. c. conſul. ꝛ in l. pluribus. ſ. de procura. ꝛ in l. j. §. ſi plures. ſ. de exerci.

a §. Si inter maritum. [a] Si vir, vt vir alit vxorē, dꝫ habere vſuras dotis integras, ſꝫ ſi alit, vt miniſter, dꝫ habere vſuras dotis vſqꝫ ad cōcurrentē quantitatē alimentorū. h. d. nouus caſus eſt.

ADDITIO.

a ALEX. ℂ Si inter maritū. Iſte tex. decidit no. q. de quā p Imo. in l. cōtinuꝰ. §. cū ita. de ver. obl. ꝛ ē gl. nō. faciēs ad queſtionē an ſi heredes viri alūt vxorē intra annū poſt ſol. mat. ꝛ maiores recipiāt fructꝰ ex poſſeſſionibus vxoris, quā expēdēt in alimētis eius, ꝙ hrdes nō teneňt vxori reſtituere ſuperfluū, de qua per Bar. i l. diuortio. i pnc. ſol. mat. Et iſte tex. decidit q̃ſtionem, de qua p Guid. de Suza in q̃ſtione inci. queſtio talis eſt, ſtatutum eſt in aliqua ciuitate, de qua per Imolam in d. l. cōtinuus.

1 ☞ Voluntatē liberā q̃ verba cōferāt, ꝛ q̃ arbitriū boni viri.
2 Dolus an excludatur quando aliquid committitur in liberam voluntatem.
3 Arbitrium, ꝛ liberam voluntatē concedere diuerſa ſunt mandatum plenum, ꝛ liberum mandatum, idem eſt.

§. Lucius Titius. Si negotium committit in ꝓcuratoris liberam voluntatem ſm naturam cōtractus hoc agi intelligitur, vt dolus malus abſit. h. d. Quē caſum not. quia forte non habes ita alibi
1 clare. ℂ No. † ꝙ hic ſunt verba [a] per que cōfertur aliquid in li
a beram voluntatem, ſcilicet vti vis. Sed ſi dixiſſet, prout tibi videbitur, ꝛ placebit, vel ſm tuum arbitriū, vel prout putaueris, tunc intelligitur ſecundum arbitrium boni viri, vt l. Thais. §. ſorore. ꝛ l. fideicommiſſa. ĩ. de fideicom. liberta. ℂ Secūdo no.
2 † ꝙ vbi committitur [b] in liberam voluntatem, intelligitur ta
b men excludi dolus. [c] Sed contra hoc videtur tex. in l. cum qui
c dam. ĩ. de leg. ij. vbi indignus poteſt eligi. Sol. fateor, quod indi
3 gnus poteſt eligi, dū tamen dolus abſit: ꝛ per hoc ſit cautus cōmittēs aliquid, † qꝛ aliud eſt cōcedere arbitrium, ꝛ aliud liberam voluntatē. ℂ Item nota ꝙ per iſta verba, ꝙ poſſit ipſe facere, quicquid ipſe dominus, videtur cōcedi libera adminiſtratio,
* vt in emptore, ꝛc. * Idem ergo eſt dicere, plenum mandatū, ſi
d cut liberum. l. ſi procurator. C. de procura. [d]

ADDITIONES.

a ALEX. ℂ Verba. Vide Bar. in l. j. de ſolu.
b ALEX. ℂ Cōmittitur. Bū facit qd no. Bal. in rub. de pena iudi. i verſi. quero nunquid iudex. ꝛ ad iſtum tex. adde ſimilem, ꝛ optimum tex. in l. in venditione. §. j. in ver. de tempore. ꝛ ibi Bart. de bo. auth. iud. poſ. Limita vt per Inn. in c. j. de conſti. Adde bū facere, quod voluit Bal. conſi. xxvij. lib. iiij.
c POMA. ℂ Dolus. Vide Alex. conſi. xxxj. vlti. col. vol. iiij.
* CLAV. ℂ Emptore. Vide Pan. in c. intelleximus. de iudic.
d ALEX. ℂ C. de procu. Vide Bar. in l. procurator cui liberta. ſ. de ꝓcu. in l. j. circa ſi. ſ. de offi. ꝓcu. Ceſa. ꝛ hic adde tex. in c. ſi. de dila. ꝛ ibi p Ant. ꝛ Bal. in l. j. in ſi. de bo. mat. ꝛ ibi an propter talia verba poſſit vendere, vel donare.

§. Item quero. Ex facto domini ſeruus non poteſt conueniri. h. d.

LEX LXII.

CUm controuerſia. Ex mandato vt patiatur quis agere poteſt mandator conueniri, vt conſequatur quod ad eum peruenit. h. d.

a §. Mandaui. [a] Mandati agitur, ſiue qs mandatum impleat, ſiue aliqd equipollēs faciat. h. d. iſte §.

ADDITIO.

a POMA. ℂ Mandauit. Vide Oldra. conſi. cxxvj. Alex. conſil. xl. col. ſi. vol. v. vbi per hanc legem dicit ꝙ habens mandatum ad compromittendum poteſt tr anſigere: qꝛ compromiſſum, ꝛ tranſactio ſunt equipollentia.

Pro ſocio. Rubrica II.

* ℂ Vide q̃ dixi in l. j. §. ſi quis hoc. ĩ. de itin. actuqꝫ priua. *

LEX I.

1 ☞ Dominium ſine traditione in ſocietate acquiritur.
2 Iura ꝛ actiones difficilius ſeparantur, quam res corporales.

a SOcietas [a] coiri.

§. In ſocietate omniū.

Opp. dominiū ſine poſſeſſione non queritur, vt l. traditionibus. C. de pact. Dicūt quidā hic ſpecia
1 le, Tu dic, † ſicut tex. dt traditiōe. ſ. ficta. Videnť em̄ inuicem cōiure poſſidere. Et iō ſi alio titulo vniuerſali oīa bona vniuerſali ter trāſſerenť, requirereť traditio. ita no. p gl. ĩ. ꝓ dote. l. j. in pn.
2 q̃ eſt notabilis. Ex hac lege. ꝛ l. qꝛ. ꝛ l. ea vero. ĩ. e. nota, † ꝙ difficiliꝰ ſeparanť iura ꝛ actiones, q̃ res corporales. Simile in l. qs ergo caſus. ſ. de peculio. ꝛ ponit gl. exemplū de charactere qui imprimitur in ſacramentis, ꝛc.

ADDITIO.

a ALEX. ℂ Societas. Adde Bar. in l. traditionibꝰ. C. de pac. ꝛ in l. ꝛ iō. de cōd. furt. ꝛ Bal. ſeqť, i l. q tibi. C. d here. vēd. Et an actio ꝓ ſocio ſit formāda noīe ſocietatis, vel ſingulariū ꝑſonarū in libello: vide Bal. i rub. C. e. ij. col. Quid ſi legitima hrditas, q̃ mihi alias debebať ab inteſtato, ſit relicta in teſtō, vide Bar. in l. j. C. de lega.

LEX III.

* EA vero que. * Nota ex iſta lege in ſui princi. cum gl. ꝙ in contractibus nominatis vtilis actio in alium non transfertur ſine ceſſione, fallit in caſibus no. in l. j. C. de act. ꝛ obli. ꝛ ibi

⁊ ibi dixi. ¶ Uide tex.ibi,preſtari debent ⁊c.id eſt, cedi: q̃ illō quod operatur traditio in rebus corporalibus,vt l.traditioni bus.C.de pact. Idē operatur ceſſio in iuribus incorporalibus vt eſt gl.notabilis in verb.ſuo autem nomine.in l. inſolutum. C. quando fiſcus,vel priua.debi.ſui debitor. Quia cū viderent ve teres iuris authores quod incorporalia tradi non poſſunt , in‑ uenerunt ceſſionē,qui pro traditione poſſeſſionis habetur: per quam ius vtile in alium transfertur.ſ.de acqui.re. dom.l. ſeru⁹. §.incorporales res. Simile vidiſtis ſ.de pecul.l. quis ergo ca‑ ſ̃is .⁊ ponit exemplum gl. in charactere qui imprimit̃ in ſacra‑ mentis. Uide gl.in fine,quam declara latius vt dixi in l . nemo. de lega.j.ſuper verbo,tempore. Sic dicitur in ſacerdote degra‑ dato.qui conficit corpus Chriſti,etiam ſi poſt degradationē ce lebret vt notat Ber.extra de cleri.excommunic.miniſt.c.ij.in gl. j. Et circa iſtū characterem,de quo loquitur gloſ. vide Guliel. de monte Laud.in ſuo ſacramentali in prin.⁊ per Jo. Andreā extra de penis.c.degradatio.vide gl. que incipit,rerū enim. vbi dicitur,quod fictio nō debet porrigi ad id,quod eſt impoſſibile. Circa cuius declarationem ſi vis declarare latius,quam glo. vi de que dixi ſ̃.de vſuca.l.ſi is,qui.per totum illum tractatum ma
* xime ibi, Itez opp.ad predicta,⁊ videtur q̃ predicte fictionis.*

a §. De illo. Juſta hereditas [a] proprie dicitur,que ab inteſtato defertur.h.d. ¶ Opp.ſ̃.de verb. ſigni.l.lege. Sol.hereditas que ex teſtamento deferẗ, obuenit
b mediāte teſtamēto,[b] ea q̃ deferẗ ab inteſtato,obuenit immedia‑ te,⁊ verba contrahentium debent intelligi prout proprie ⁊ im mediate referuntur ad aliquid. Ita no.ex hac l.⁊c.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Juſta heredetitas. Sz qd eſſet in caſu huius legis,ſi hereditas q̃ alias mihi debebaẗ ab inteſtato,ſit relicta in teſta‑ mento,vide Bar.in l.iij.de lega.j.
b ALEX. ¶ Mediāte teſtamento. Uide Raph.Cum.in l.ex facto. §.ſi.ſ̃.ad Trebel.

LEX IIII.

a Societatem. [a] Opp.dicitur hic, quod ſo‑ cietas contrahitur re. Con‑ tra.ſ̃.eod.l.vt ſit pro ſocio.gl.dicit,quod debet hic ca‑ pi copulatiue ⁊ re,⁊ verbis,hoc eſt verbis, interueniē te re. Tu dicas,quod ſocietas poteſt contrahi re,hoc eſt,pacto quodam declarato ipſo actu.arg.ſ̃.eo.l.plane.⁊ l.itaque. ⁊ quod ſequitur,verbis,id eſt,conſenſu declarato verbis.⁊ iſta ſunt vti lia ad queſtionem de duobus fratribus ſimul habitātibus,quo modo videantur re ipſa contraxiſſe ſocietatem,de quo infra eo. l.cum duobus.§.idem reſpondit.

ADDITIO.

a POM. ¶ ¶ Societatem. Ergo tacite inducitur ex poſſeſſiōe cō munium reruz. Dic,quod imo ſi eſſet diſſoluta,⁊ deinde fieret cō municatio,quod reinduceretur. Ita Rom.conſ.ccccxviij.gl.in l. iij.in gl.magna,in fin.C.de noua. Bar.in l.iiij.ff.de ſerui.

LEX VII.

1 ☞ Simpliciter dicitur fieri,quod eſt ſine diſtinctione.

Coiri ſocietatem. Societate contra cta ſimpliciter, lu cra perſonalia tantū veniūt cōmunicāda.h.d. ¶ No.
1 † quod ſimpliciter dicit̃ fieri,quod eſt ſine diſtinctio
a ne,vt hic,⁊ in l.eam quam C.de fideicom.⁊ l.ita ſtipulatus.§.j.ſ̃. de ꝟ.ob.⁊ de furt.l.manifeſtiſſimi.§.j.ibi ſimpliciter,⁊c.⁊ l.j.ſ̃.de
* vulg.⁊ pupil.l.j.§.ſi quis ſimpliciter.ſ̃.de ver.obligat.⁊c.* Not. hanc legem,ibi nec adiecit.⁊ ibi,ob meritum. quod ea,que per‑
* ſone coherent,in ſocietatem non veniunt , vt ſ.eod.l.ea vero.*

ADDITIO.

a POMA. ¶ Diſtinctione. Uide Jaſ.l.j.ff.de vulga.⁊ pupil. Ale‑ xan.conſi.lxxvij.verſi.accedo.volu.iiij.

LEX IX.

a Nec adiecit. [a] No.quod beneficia ſemp̃ pre ſumuntur ob merita precedē tia,vt ſ.titu.primo,l.idemque.§.fina.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Nec adiecit. Ad iſtam legem vide Bar.in l.ita ſtipu‑ latus.in iiij.oppo.prime partis,de verbo.oblig.

LEX XIII.

1 ☞ Uerbum ſpeciale additum alteri verbo generali, reſtringit eius ſignificatum.

a Sed ⁊ ſi adijciatur. [a] No. † q̃ꝺ vnū
1 verbuz ſpeciale additum alteri verbo generali reſtringit ſignificatum
b eius,⁊ intellectum huius [b] poſui plene in l. qui vinū. §.cui dulcia ſ̃.de vi.tri.⁊ ole.leg. Uide gl.⁊ ſolue contrariuz.l.ſi quādo.⁊ l.ſi ſtipulatus.ſunt verba omnia diuerſa, hic ſe habēt vt genus ⁊ ſpecies,⁊ ſpecies reſtringit genus ex preſumpta vo luntate contrahentiuz ex eo,quod communiter ſic fieri ſolet, vt ſupra eodem.l.coiri.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Sed ⁊ ſi adijciatur. Uide Alexā.conſi. viij.col.j.vo‑ lu.iij.⁊ conſil. xxij. volumi.v.
b ALEX. ¶ Intellectum huius. Adde Jo.de Imo.in l. centurio. de vulg.⁊ pupil.

LEX XIIII.

1 ☞ Pactum de non diuidenda ſocietate intelligitur,ſi promiſ‑ ſa ſeruentur. Item niſi ſocius ſit rixoſus.
2 Pupillus prouocat ad diuiſionem ſocium rixoſum.
3 Fratres prohibiti diuidere per teſtatorem, poterunt diuidere quando alter ipſorum ſit rixoſus.

a Si conuenerit. [a] Pactum de non diui denda ſocietate nil rele
1 uat.h.d. ¶ No. † q̃ꝺ iſta conuentio, [b] de non diuiden
b da ſocietate , intelligitur ſi ſeruentur mihi promiſſa.
c Simile in l.quero §.inter locatorem.ſ̃.loca. ¶ Secundo not.[c] quod iſta cōuentio habet conditionē niſi ſocius ſit odioſus vel
2 moleſtus,quod eſt vtile ad queſtionē,† quod pupillus non pōt prouocare ad diuiſionem ſocium.l.ſi pupillorum ſ̃.de re.eo . q̃ꝺ intelligitur,niſi pupillus habeat ſocium odioſum , vel moleſtū. Ad quod facit quod no.l.iubemus.C.de ſac.ſan.eccle.ibi,poteſt
3 diuidere. Hoc etiam tene menti,† quia teſtatores ſepe apponūt
d in teſtamento [d] quod fratres non poſſunt diuidere . Intelligit̃ enim ſub iſtis conditionibus ⁊c.

ADDITIONES.

a ALEX. Si conuenerit. Et ad hāc legem vide q̃ꝺ no.ſcribit Bar. in l.cum ſcimus.C.de agri.⁊ cēſi.li.xj. Sed quid ſi inter plures ſocios contracta eſt ſocietas ad certum tempus,an ſicut capita le non debet minui,ita nec lucrum? Et videtur quod non , quia lucrum aſſumit ſibi naturam illam quam habebat capitale.l.fin. C.de fru.⁊ Coſtā.li.x.⁊ ibi Bar.relinqt ſub dubio forte. ¶ Ad de quid ſi eſt cōtracta ſocietas vſque ad certum tempus : ⁊ vn⁹ ponit operas,alter pecuniam,contingit,quod alter moritur in tra tem , an ſocietas ſit diſſoluta , ita quod pecunia debeat re‑ ſtitui? vide Pet.de anc.cōſi.cccxcv.⁊ quid ſi caſu fortuito ſors ſit deperdita,⁊ qualiter ꝓbeẗ amiſſio ſortis, vel merciū : ⁊ quid ſi propter partialtates ſocius amiſit,vide Bal.conſi. cexxvij.et clix.li.ij.⁊ quid ſi finiatur ſocietas anno? vide eundē Bal . conſi. cclxxv.⁊ qñ vnus eſt in periculo capitalis , alter non , qualiter debeat fieri diuiſio,⁊ quid de expēſis? vide Rom.cōſi.ccccl xxv. POMA. ¶ Iſtum tex.pro ſingul.alle.Bal.in l.ſi.ff.eo.Barb. conſil.xlvij. conſil.xxiij.⁊ conſil.xxv.in primo vol. Imol.conſilio xxix.in fin.
b ALEX. ¶ Cōuētio. No.pro ſcholarib⁹ idē no. q̃ꝺ facit ad ea que dixi in l.ſerui electione.§.ſi.de le.j.⁊ late Bal.in l.j.C.q teſt. fac. poſ.⁊ ita ēt alle.iſtum tex.no.Bal.in d.l.iubemus.in j.col. Fallit hec lex niſi tempore contracte ſocietatis ſocius ſciuiſſet conſo‑ cium eſſe rixoſum,ſecundum Jacob.de Are.in l.plenum.§.equi tij.de vſu,⁊ habi.per illum tex.⁊ ibi habeo apoſtillaz ſuper tex.
c POMA. ¶ Secundo no. Uide Ale.conſil.xviij.vo. ij. vbi tangit de his,⁊ dicit etiam non firmari iuramēto. Et in materia huius vide Ale.conſi.vij.vo.ij.Barb.cōſi.xx.vo.ij.⁊ q̃ poſui ad Bart. l.iubemus.C.de ſac.ſanct.eccl.Curt.conſi.xviij. Socin.cōſi.clxv. vbi pulchre loquitur Pau.de Caſt.conſi.lxiij.col.fin.
d ALEX. ¶ In teſtamento. Uide per gl.⁊ doct.in l.fin.C.commu ni diuidundo.

LEX XVI.

1 ☞ Procuratorem, qui ex legis diſpoſitione tenetur mittere, intelligitur,ſi idoneum reperire poſſit.
2 Maritus excuſatur,ſi nō inuenit medicum pro vxore curanda.
3 Medici,procuratores,⁊ aduocati non autez factores idonei ꝓ‑ ſumuntur in loco inſigni.

a Idemque erit. [a] Ibi,ſed hoc non alias.
1 ¶ No.) quod vbicunq; lex dicit quod aliquis debuit procuratorem mittere, debet intelligi ſi ei erat facile idoneū reperire,⁊ ſic vi‑ detur,quod tu,qui vis aliquem repellere ideo , quia procurato
b rem non miſit,[b] debes probare,quod de facili habere poterat: hoc etiam dicebā in l.ſi ab hoſtibus.ſol.ma.vbi imputatur ma‑
c rito ſi medicos non adhibuit ad iuuandam vxorem.† Debet in
2 telligi ſi facile erat ei habere eos. Non enim cogitur mittere in
d aliam ciuitatem pro eis [d] vt hic. Puto tamen de procuratore,
3 aduocatis,† medicis,quod eo ipſo,quod eſt ciuitas vel locus in
e ſignis [e] preſumatur q̃ꝺ tales poſſunt de facili inueniri. Hoc probatur ſ̃.de excu.tut.l.ſi duas.§.⁊ hereſes.quedaz expreſſius hodie in c.ſtatutum.de reſcrip.in vj. De iſtis autem factorib⁹, ſeu inſtitoribus non ſic dico,quia quandoque quantūcunque ſit locus inſignis,non poſſunt haberi de facili, quibus iſta negotia

f cõmittãtur. Ratio differẽtie:[f] q2 aduocatus ꝓcurator vel medicus põt ſimul ⁊ ſemel habere curã pluriũ cauſarũ vel hoĩm.
g Iſti aũt inſtitores nõ pñt pteeſſe niſi vni negotio,[g] ideo ſic de facili nõ reperiũtur, dz ergo ꝓbari, ꝙ multũ no. q2 nouũ eſt, ⁊c.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Idẽ ꝗ erit. Que aũt culpa veniat ex hac actiõe, vide Bal. in l. pignus. in xiiij. q. C. de pig. act. ⁊ vide j. eo. l. ſocius ſocio. Et vide Aret. in c. intelleximus. in fi. extra de iudi.
POMA. ¶ Vide Alex. conſi. iiij. vol. iij. ⁊ in l. de etate. quã legit cum l. recuſari. §. fi. j. ad Treb.
ALEX. ¶ Procuratorẽ, non miſit. Si aliquis tenetur mittere procuratorem, intelligitur, ſi de facili poterit habere. Adde Ang. in l. j. §. iij. ꝗ. ſi quis cau.
c ALEX. ¶ Imputatur marito. Not. ad ꝓbandũ negligentiam, ⁊ in gñe de qualibet vide no. p Bar. in cõſi. clariſſime dñe, iſti noſtri Nucerini. ⁊ qđ habetur in l. tutor qui. §. pe. de admi. tuto. ⁊ in d. cõſi. etiã de modo probãdi diligẽtiam. ⁊ Bart. in tractatu de teſtib⁹. in verſi. lata culpa. ⁊ in l. de pupillo. §. ſi qs ipſi pretori. de ope. non nun. vide de hoc q̃ ponunt doc. j. Mode. vtrũ citatus ad locũ non tutũ teneatur cõparere, ſi hz idoneum, vt per Bal. ⁊ Ang. in l. de etate. ff. ad Treb. ⁊ ibi etiam per Imo.
d ALEX. ¶ Pro eis. Facit ad id qđ no. Sali. in l. hac edictali. §. his illud. C. de ſecũ. nup. ⁊ no. in c. ſignificaſti. el ij. p Moder. de homici. hic adde Bar. in trac. de teſtib. in verſi. lata culpa.
e ALEX. ¶ Inſignis. Iſtis adde Bar. in l. i bonoꝝ. ff. de bo. poſ. ⁊ Bal. in l. iuris. C. q admit. ⁊ vide Bar. in l. q ſeruũ. in princ. de ver. obl. ⁊ qđ in ſimili no. Bar. in l. ſi terti⁹. de aqua plu. arcẽ. ⁊ omnino Bar. in l. cõtinuus. §. item qui inſulam. in fi. de ver. obl. vbi videtur velle, quod teneatur etiam ire non ad loca vicina. ⁊ Ro. in d. l. iuris. ita limitaui not. per Bar. hic cum ſimi.
f ALEX. ¶ Ratio differẽtie. Alia põt eſſe ratio, q2 officiũ aduocationis eſt neceſſariũ, vt no. in l. ſancimus. C. de aduo. di. iudi. ⁊ qđ no. in l. munerũ. §. iudicãdi. de mun. ⁊ hono. ⁊ qđ no. in l. j. §. viatorũ. j. furti aduer. nau. cau. ſtab. Secus in iſtis geſtoribus, quia voluntarium eſt officium. l. in re mandata. C. manda.
g POMA. ¶ Vni negotio. Vide Abb. conſi. xvi.

§. Qui igitur. Ius excipiẽdi tranſit cõtra ſingularem ſucceſſorem, h. d. cũ princi. l. ſeq. ¶ Opp. C. loca. l. emptorem. vbi ius excipiẽdi non tranſit contra emptorem. Sol. hic eſt ius excipiendi, proprie ibi vero non erat cõtra locatorem proprie exceptio, ſed magis actio, et
a vide ibi per Cy. in queſtiona iiij.[a] ⁊c.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Cy. in q. iiij. Facit ſic an emptor teneatur ſtare ſocio, ⁊ ſic an emptor teneat̃ ſtare colono partiario. ⁊ vide Bal. in d. l. emptor. C. loc. ⁊ ad Bar. hic adde eundẽ in l. ſi tertius. §. ſi quis prius. in fi. in ver. quero an ius excipiendi. de aqua plu. arcen.

LEX XVII.

SEd ⁊ ſocius qui.

§. Si abſenti. Ibi, ad ſolũ eum pertinere ⁊c. hoc ideo, q2 negotium geſſit nomine ſocietatis, que iam finita erat per renuntiationẽ, ſi hoc ſciret, ⁊ negotium cõmuni nomine gereret, tunc deberet cõmunicare, non actione pro ſocio, cum ſocietas ſit finita, ſed actione negotiorũ geſtorũ, eo, q2 renũtiauit ratũ habẽte, vt j. e. l. vt in cõductionib⁹. in fi. ⁊ l. actione. §. ſi poſt diſtractã. ⁊ de neg. geſt. l. ſi negotia. ⁊ l. litis ꝯteſtate. §. ſi pecunie. qđ tenemẽti. ¶ Et no. pro qõne, quã habui de facto in ciuitate Aſſiſij, de eo qui vouit ad ſeruiendum eccleſie ſancti Franciſci.

LEX XXIII.

DE illo Pomponius. Iſtud qđ dr, cõpenſari cõmodatum cum dãno, intellige ſcđm qđ dixi in l. ſi negotia. ꝗ. de neg. geſt. ⁊ ibi gl. notabilis, ⁊c.

LEX XXX.

a **MVtius libro.** [a] Iſtam legẽ declaraui in l. ſi negotia. ꝗ. de neg. geſ. Quando autem prima ratio debuit poni, dico, quod quolibet tempore, ſi aliter non eſt actum.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Mutius. Qñ debet reddi ratio inter ſocios, adde Bal. in l. neminem. C. de ſuſce. ⁊ arca. ⁊ in l. ij. in fi. C. de naufra. li. xj. ⁊ Bal. in rub. C. eo.

LEX XLI.

a **SI quis a ſocio.** [a] Stipulatio penalis nõ nouat precedẽtem obligationẽ, niſi ex cauſa nõ oneroſa factã, ſed exactione facta per vnam tollitur altera, quatenus concurrunt. h. d. ¶ Opp. de l. obligationũ fere. in fi. j. de act. ⁊ obl. Solutiones multe. Ego do illã, ꝙ ibi preceſſit cauſa lucratiua, hic oneroſa, vel econtra. quod ibi plene dic. Videbitis iſtam materiam in l. predia. j. de act. emp. ⁊c.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Siqs. Adđ Bal. in l. petẽs. vbi allegat iſtũ tex. C. de pact.
POMA. ¶ Vide Alex. in l. cum proponas. C. de tranſact.

LEX XLIII.

SI actum ſit. Actio cõi diuidundo non tollitur per actionem pro ſocio: q2 habent ſe vt excedẽtia, ⁊ exceſſa. h. d. Quod notab. multum declarat iſtam materiam.

LEX XLV.

REi communis. Actio perſequutoria nõ tollit̃ per penalem, nec ecõuerſo: ſed vna perſequutoria aliã bene tollit. h. d. ¶ Opp. de fur. l. is, cui plures ſolutiones dãtur. illa eſt vera, ꝙ ibi debet exponi, furti, id eſt, condictione furtiua. ¶ Opp. C. de fur. l. j. §. j. Solu. ibi actio ex contractu ⁊ actio ex maleficio competunt cõtra diuerſos. ¶ Opp. C. de fur. l. j. Sol. ibi contractum eſt cum vno, ⁊ alteri eſt factum furtum, ⁊c.

LEX LI.

a **MErito autem.** [a] In dubio quis vti p̃ſumit̃
* iure ſuo. * h. d. Gl. dicit no. mirabilẽ p̃ſumptionẽ, q̃ p̃ſumptio admittit̃ ad liberationẽ, vt h, nõ ad ꝯdẽnationẽ, vt vidiſtis no. i l. q iuraſſe. §. ſi pater.
* ꝗ. de iureiur. ⁊c. * Nota tex. ibi, q em̃ ſine dolo malo, ⁊c. nota hic tex. ꝙ nunꝗ̃ furtũ cõmittit̃ ſine dolo. Ex quo text. pluries vidi multos excuſari ab inq̃ſitis. Vides em̃ quotidie, ꝙ in areis dũ blada deſpicant̃, vnus recipit rẽ alterius ad adiuuãdũ ſe ad deſpicãdũ blada. Certe q2 ita eſt cõſuetũ, p̃ſumit̃ ꝙ nõ recipiat dolose, ⁊ ideo ſi ille, cui⁹ talis res eſſet, vellet ipſuz ponere ad inqueſtũ, nõ poſſet, nec teneret̃ rñdere p hũc tex. Niſi alter vellet ꝓbare, ꝙ animo celãdi fecerit, vt ꝗ. de ſer. corrupt. l. ſi qs ſeruũ. §. q cũ ſocio. Et ſic nota mirabilẽ p̃ſumptionẽ, dr gl. ꝙ qs in dubio p̃ſumit̃ facere iure ſuo, q̃ p̃ſumptio tẽdit ad liberationẽ, vt hic, nõ ad cõdẽnationẽ, vt vidiſti notatũ in l. q iuraſſe. §. ſi pater. ꝗ. de iureiurã. Nota ex notabili l. ꝙ qñ aliqs aliquẽ actuz pt gerere nomine proprio ⁊ alieno in dubio preſumitur potius gerere nomine proprio quam alieno, pro quo ꝗ. ad Maced. l. ſi filius. et
* no. j. de acq. hered. l. pro herede. in prin. *

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Merito. Not. ꝙ qs p̃ſumit̃ bon⁹ de q̃ vide late p Jac. de Bel. in l. omnimõ. C. de inoffi. teſt. ¶ Adde ꝙ p̃ſumptio hui⁹ legis nõ hz locũ in foro cõſciẽtie, q2 delictũ p̃ſumit̃, vt tutior via eligat̃ pro ſalute anime, iuxta gl. in c. iuuenis. extra de ſponſa. ⁊ in c. j. in verb. eſtimare. de ſcruti. Abb. p illũ tex. in c. ij. de obſeruan. ⁊ in c. ſi. in ij. no. de his. qui fil. occid. facit gl. in c. cõſulti. de regula. ⁊ in c. cõſtitut⁹. de relig. do. Et qđ in pulchra q. tradit Pe. de Anc. in cõſi. clxxix. circa fi. vbi hoc exp̃ſſe dr. Et vide Mod. in cap. in p̃ſentia. de prob. ¶ POMA. Ad iſtã legẽ vide Pan. in c. cũ dilecti. de accu. Iaſ. in l. j. C. de ſeruis fug. Aret. cõſi. ix. ⁊ cõſi. xlvij. in j. col. ⁊ cõſi. xxx. vbi limitat iſtã legẽ. ⁊ i l. ſingularia. in fi. ꝗ. ſi cer. pet. ⁊ cõſi. clx. ⁊ Alex. conſi. ij. iij. vol. ⁊ ꝯſi. cxxxix. in j. col. iiij. vol. ⁊ duob⁹ cõſilijs p̃cedẽtib⁹. ⁊ cõſi. xv. vlt. col. vol iij. ⁊ cõſi. clxxv. vlt. col. vol. ij. facit qđ no. Bar. in l. nõ ſolũ. §. ſz vt ꝓbari. ff. de noui oper. nũti. Et vide qđ cõcudit Cepo. cõſi. j. Oldr. ꝯſi. liij. ad fi. vide Bedã i homilijs ſup illo verbo, Eſtote miſericordes. Alex. cõſi. lxxix. in p̃n. vol. iiij. Pan. cõſi. lxviij. ⁊ cõſ. cxiij. Feli. in proem. Decret. ⁊ in c. in p̃ſentia. de ꝓbat. ⁊ in c. j. de re iud. ⁊ in c. j. de off. delega. Are. cõſ. lx. ⁊ cõſ. lxiij. Pau. de Ca. l. ſi fugitiui. C. de ſer. fug. Ro. cõſi. ccliij. i fi. vbi dr hoc habere locũ, ẽt ſi aliqua p̃ſumptio vigeret in ꝯtriũ. Bal. cõſi. xxxvij. ad fi. i v. parte. vbi dr ꝙ incidẽs ſyluã cõmunẽ ꝓ indiuiſo ceduã nõ pt accuſari de poſſeſſione turbata a ſocio, ẽt ſi ꝯ ei⁹ volũtatẽ ſcidiſſet, q2 ⁊c. ⁊ Soc. cõſ. xciiij. vbi videt̃ limitare, niſi intelligẽdo in deteriorẽ partẽ, vbi verba ꝯtus nihil operarent̃. Bal. cõſ. clix. in i. parte, vbi ponit pulchrũ caſuz, ⁊ cõſi. xxv. ⁊ cõſi. cccx. ij. parte. Fely. in c. quoniã ꝯ. dr ꝓba. Cepo. cõſ. iiij. ⁊ cõſ. xiij. Barb. cõſ. vj. j. vo. vide ſanctũ Iac. in epiſtola ſua, c. ij. ibi, iudiciũ em̃ fiet, ⁊c. ⁊ ibi vide gl. in verbo, ſup exaltet. ⁊ aliqd in eadẽ epiſtola. c. iiij. ad fi. i gl. ſup verbo, tu aũt qs es q iudicas. ⁊ vide ſummã Baptiſt. in v. dubia. Pan. ad Ro. c. xiiij. ⁊ Barb. cõſ. xxxiij. vol. ij. ⁊ cõſ. xxxvij. e. vo. cõſ. lj. ij. vo. cõſ. lvj. e. vo. Rom. cõſ. cxiiij. ⁊ cõſ. clxxxij. ⁊ cõſ. ccxxviij. ⁊ cõſi. ccxlvij. Card. conſil. cxxxix. Alexan. l. Titius. in p̃n. ad Trebel. ⁊ cõſi. lxxij. col. fi. vol. j. ⁊ cõſi. xcij. e. vol. Fely. in c. cũ M. de conſtitut. Aretin. conſi. ix. col. j. ⁊ cõſi. xiij. ⁊ l. qđ ſeruus. j. de acq. poſ. Feli. in c. cũ cõtingat. de reſcrip. Barto. in l. ſi librarius. ver. ſi dubitat̃. de reg. iur. ff. Fel. c. nõnulli. §. ſunt ⁊ alij. ver. ij. videt̃. de reſcrip. Bar. c. ad noſtrã. de emp. Pan. c. j. de clericis nõ reſidẽtibus. ⁊

tibus.⁊ in c.cū in iure peritus.de off.deleg.Card.in proe.clem.§.
quoniam. Bal. in c.preſen.de proba.Are.cōſ.xxx.Ro.cōſ.ccxlj.
col.j. Alex.conſ.xxiiij.vol.ij.
* CLAV.¶ Jure ſuo. Solet hec lex ſepe allegari qd quilibet pſumi
tur bon⁹,vt p Bar.i l.ſi pus.ff.de ope.no.nun.Limita trib⁹ mo
dis,vt p gl.Hoſt.⁊ Pan.i c.ij.de elec.Lz aūt qs pſumat bonus,
non tū pſumit idone⁹ ad dignitates,niſi aliud pbet.c.cū nobis.
de electio.⁊ elec.poteſta.

LEX LII.

a **Cum duobus.** a Cōtra mādatū vni factū veniens cōueniri nō pōt:
ſecus ſi ɔ ɔctū ſocietatis venerit.h.d. Primi dicti rō
eſt,qꝛ in pmo caſu fuit mādatum qd reuocare licebat.
¶ Scdo caſu fuit ſocietas ſiue ɔctus p ſocio,i q penitere lz,⁊c.

ADDITIO.

a ALEX.¶ Cū duob⁹.Et qd ſi ſunt duo ſocij oīm bonorum, vnus
emit gabellas,⁊ promittit penam,alius vero venit cōtra cōtra
ctū,an incideret in penā,vide Bal.q nō in l.ſi patruus.C.cōmu.
vtriuſqz iu.Adde cū duo ſint ſocij oīm bonorū,an vn⁹ ex ɔctu al
teri⁹ obliget.Pau.de ca.cōſ.ccclxxxj.Bal.ɔſ.xcv.⁊ ccccxxx.li.ij.

§. Venit autem. In hoc iudicio venit dolus et culpa.h.d.

1 ☞ Punctus ponitur pro copula.

a **§. Si in coeunda.** a Qñ vn⁹ ponit operā,alius rē in ſocietate,ēt venit dol⁹
1 ⁊ culpa.¶ No.in fi.gl.† qd punct⁹ ponit p copula. Simile in l.
pretia.j.ad l.falcidiā.⁊ ad carbo.l.iij.§.due.ver.vel inſtrumenta.

ADDITIO.

a ALEX.¶ Si i coeunda.Facit qd no.j.prox.§.poſt Bar.⁊ ibi vi
de p iſtū tex.qd decidit Bal.i l.ſi patru⁹.i fi.C.cōmu.vtriuſ.iud.
Et per illū text.decidit Bart.q.no.in l.j.C.de fruc.⁊ lit.expen.

a **§. Damna.** a In hac actione qs nō tenet de caſu fortuito,ēt ſi rē eſtimatā recepit. Itē furtū
in dubio culpa eius q patit factū eſſe pſumit.h.d. An eſtimatio
faciat tranſire periculū,dixi vobis in l.ſi vt certo.§.j.alias §.ſi
duobus.s.cōmo. An furtū in dubio pſumat factū culpa eius q
patit,no.hic glo.ſz aliter no. Inſti.qb.mod.re ɔhi.obl.§.penul.
* ⁊c.* ¶ Per iſtū §. audiui decidi tale dubiū, Quidā mercator
animala ſua tradidit qbuſdā monachis ad qnquēniū,⁊ q in fine
illius qnquēnij diuidat inter eos lucrū.nō eſt dubiū, quin iſte ɔ
ctus eſt ſocietas.notaui j.loca.l.ſi merces.§.vis maior.Contin
git,qd iſta animalia ſunt mortua,qrit,nunqd periculū ſpectet ad
mercatorē? Jaco.dt qd de hoc eſt hic caſus,q in hac actiōe qs
non tenetur de caſu fortuito,ēt ſi rez eſtimatam nō recepit. Itē
vide tex.ibi. Aut ex culpa acciderit ⁊c.hoc eſt dictum, quod ſo
cius non tenetur de caſu fortuito,niſi cupa precedat caſum. *

ADDITIO.

a ALEX.¶ Dāna.De intellectu hui⁹ §.vide Bal.i l.j.i vlti.col.C.
cōmoda.⁊ ad hūc §.facit qd no.in l.ſi paſcēda.C.de pac.p Pet.⁊
Bal.ad q.quā poſui in l.j.de dona.cā mor.⁊ vide ad iſtū tex.⁊ p
cedētē ſingulariter Bal.in l.j. de fruc.⁊ lit.expen.Adde qd dixi
in l.qd Nerua.s.depoſi.⁊ dn̄ dr hic,de fratribus ſoluētibus cō
demnationē,an debeat ſoluere qlibet de ſuo pprio,adde Bal. i
l.ſi patru⁹.C.cōia vtri. iud. ⁊ latius in trac.de duob⁹ fra.vbi dt,
q alter frater nō tenet cōtribuere cōdēnationē fratris, ſi frater
fuit licite cōdēnatus,ſecus ſi iniuria iudicis,qꝛ tunc dz ſolui de
cōi,ſi erant ſocij generales.alleg.hanc l.in §.idem.⁊ §.j.cum glo.
⁊ §.papinianus.⁊ iſta gl.eſt ſing.ſecundū Imo.in l.cum filius.in
prin.de v.obl.⁊ ibi vide Bal.⁊ vide i §.fi.j.ea.l.Adde Bal.cōſi.
cxxxiiij.⁊ ccclxvj.lib.ij.⁊ conſil. xl.lib.iij. Pet.de Anch.conſil.cj.
POMA.¶ Vide Spec.in tit.de iud.§.ſeq.fm Bal.in l.ſocieta
tē.per illū tex.j.e.ti. Pet.de Anch.cōſi.cclxxix.inci.i materia.

§. Quidam ſagariam. Damna que ratione ſocietatis obueniunt,ſimul ſunt communicanda.h.d.

a **§. Cum erant duo.** a Societas vni⁹ negotiationis non porrigitur ad aliam negotiationem.h.d.

ADDITIO.

a POMA.¶ Cū erāt duo.Vide aliqd p Fel.i c.cū ordinē.de reſcri.

LEX LIII.

1 ☞ Fratri quando debet in partem imputari pecunia ſublata
pro maleficio commiſſo per eum.
2 Filius captus ſine culpa ⁊ redemptus a patre an ſolutum ſibi
imputet in partem.
3 Societas tacita inter fratres ſimul habitātes,qualiter ɔhatur.

Si fratres. alias eſt **§. Papinia.**
Quod fratres,qui habēt bona cōmunia,⁊ aliū de que
a ſierūt,nō eſt in cōmuni redigēdum. a h.d.¶ No. gl.
1 quod ſi vnus ex fratribus committit maleficiū * ⁊ ſoluit,debet
intelligi de ſuo proprio,quod intelligitur quādo maleficiū fuit
commiſſum poſt moram patris. Sed ſi, patre viuo , committit
maleficiū,⁊ pater ſoluit condemnationē, an poſtea poſt mortez
patris tempore diuiſionis detrahatur de parte ſua, dixi in l. id
2 quod.§.ſi conſeruum.de pecu.leg.† Sed quid ſi dū viuit pater,
filius capitur abſque ſuo delicto,an poſtea cū diuidunt ſibi im
putetur in partem. Gul.de Cug.dicit in l.frater a fratre.s.de
3 cōdi.inde.† Itē quod hac lege dicitur debet intelligi ſecundum
Richar.Mal.⁊ Oldrad.niſi inter fratres contrahatur ſocietas
tacite. Poteſt enim,re ipſa,tacita ſocietas contrahi.s.eo.l. ſo
cietas.⁊ l.plane.⁊ j.eo.l.itaque. Unde ſi fratres conſueuerunt
inuicem communicare lucra,videtur inter eos contracta ſocie
b tas, b ſecundū predictos doctores. Ego iſtum paſſuz examina
c ui in l.Titiū ⁊ Meuiū. c §.altero.j.de admi.tut . d tamē p mo
d do dico quando plures fratres ſtāt ſimul,ſi quidem aliqs eorū
eſt pupillus,cū eo nō poteſt videri contracta ſocietas.l.vt in cō
ductionibus.s.eo. Si vero vterque eſt maior , tunc ſi quidez hz
hereditatē paternā tm̄,nunquam ex hoc videtur inter eos con
tracta ſocietas.l.ex parte.s.fa.er. Sed ſi aliquid negotiātur , ſi
quidē vnus tantū,alter nō:tūc idē,niſi ſit aliquid ex quo preſu
mi poſſit ſocietas cōtracta. Sed ſi negotiantur ambo, ⁊ cōſueue
rūt ponere in cōi:ex hoc inducit ſocietas. Tū aduertēdū qd nō
inducit ſocietas oīm bonorū,ſz ſocietas illius actus tm̄. Nā in
e iſtis que preſumuntur ex actionibus e nunquam pſumuntur vl
tra quā actus ſe extendit,vt C.ne vxor pro ma.l.fi.⁊ j.de iti.actu
* que pri.l.j.§.hoc interdicto ibi,quoadufque . * ¶ Circa iſtū §.
quero,pone quod duo ſumus fratres. Ego ſum in ſtudio , ⁊ fra
ter meus mercator de bonis communibus:cuz habeamus here
ditatem paternam communem , nunquid iſta , que emit vel lu
cratus fuit mercando,teneatur communicare mihi fratri exiſtē
ti in ſtudio? Videtur,q ſic,ex quo de bonis communibus acq
ſiuit pro quo l.idemque.§.ſi procurator me⁹.s.manda. Dic ita,
Aut ſunt ſocij vniuerſorū bonorum,⁊ generaliter in omnibus,
⁊ tunc tenetur communicare,vt hic ⁊ in §.idem Papinianus.s.
e.⁊ s.l.iij.§.j. Aut non ſocij vniuerſorum bonorum,⁊ tunc ſi ex re
extra ſocietatem:vt ex dote vxoris,vel aliūde,non tenetur com
municare:vt hic in §. Papinianus quoque. Aut non eſt certum
ex qua re emit,vl mercatus eſt:⁊ tunc ſi emit vel mercatus fuit
nomine communi,⁊ ex re communi,non eſt dubium,quod ambo
bus acquiritur.j.eo.l.ſi vnus ex ſocijs.§.ſi vnus ex ſocijs.⁊ s.de
rei vend.l.ſolum.§.meum.ſolu.ma.l.ſi vero.§.item quicquid. de
procura.l.qui proprio.§.procurator ⁊ in ceteris.de fur.l.fi.§.j.
¶ Aut emit vel mercatus eſt nomine proprio, ⁊ non tenetur
cōmunicare.l.ſi vt proponis.C.de rei vendic. ⁊ §.alle.ſi vnus ex
ſocijs.C.ſi quis alte.vel ſibi.l.multum intereſt. Niſi in pupillo.
C.de rei vend.l.ſi ex pecunia.⁊ no.j.de admi.tuto.l.Titiū ⁊ Me
niū.§.altero. Aut eſt dubium:⁊ tunc attenderem conſuetudinē,
ſcilicet an ſolitus fuerit nomine proprio vel alieno emere, vt s.
de pign.act.l.vel vniuerſorū. Alias ſi habebat frater bona aliū
de vltra bona communia, vel ſolum habebat illa bona cōmunia
cum inter eos non erat contracta ſocietas,qꝛ quis ſint bona cō
munia,non tū propter hoc eſt inter eos contracta ſocietas.l. ex
parte.§.filius.s.fami.erciſ. In dubio preſumerem ipſum poti⁹
ſuo nomine proprio,⁊ de parte ſua emiſſe,⁊ mercatum fuiſſe : vt
ſic non teneatur communicare. Nam cum quis aliquem actum
poteſt agere,ſeu gerere nomine proprio ⁊ alieno, preſumitur
potius gerere nomine proprio,quam alieno.s.e.l. merito.s.mā
da.l. Papinianus.ad Mace.l.ſi filio.⁊ no.j.de acqui. her.l. pro
herede.in prin.¶ Conclude ergo quod ſi ſumus duo fratres, et
ego ſuz in ſtudio,⁊ frater meus mercatur de bonis cōmunibus,
cum habeamus inter nos hereditatem cōmunem , ⁊ indiuiſam:
Si ille nomine ſuo mercatur,totuz eſt ſuum:nec illa, que lucrat,
tenebitur fratri ſuo communicare:⁊ quod ſit ſuum,videtur ex
preſſum C.communia vtri.iudi.l.iiij.j.de admi. tuto. l. Titium.
§.altero. Et ex iam dictis eſt conſilium,qd frater,qui mercatur,
marchā cōem mutet,ad hoc,vt videat mercari nomine pprio , ⁊
nō cōi . ¶ Poteritne de iure adhiberi cautela,qd illa,q lucrat
frater,ſint cōia? Rñdeo ſic,ſcilicet,quod inter eos fiat inſtrumē
tum,qd ſunt ſocij omnium bonorum.⁊ tunc omnes pariter expē
ſe deducent de cōi,⁊ tūc oīa tenebit cōmunicare,ar.§.filiuſfami
lias.de l.ex parte.s.fami.erciſ.⁊ notat in alle.l.iiij.⁊ s.e.l.iij. ⁊ l.
ſi qs ſocietatē.⁊ l.cū duobus.§.idem Papinianus.e.tit. ⁊ eſt ſo
cietas vniuerſalis.¶ Vel poteſt dari aliud conſilium, vt conſti
tuat eum procuratorem omnium bonorum.s.de procur.l.q pro
prio.§.procurator vt in ceteris.de nego.geſt.l.ſi autem.§. itē ſi
fundum cum gl.⁊ j.de admi.tuto.l.tutor ſecundum.§. non eſt au
* diendus . *

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Redigendum, Idem tenet Alex.conſi.xcix.in fi.vol.

ſ.⁊ cõſ.clxiij.j.col.ij.vol.⁊ in l.quamuis.ff.ſol.mat.⁊ cõſi.cxxxiij.
in vlti.dubio vol.ij.Panor.conſ.lxv.j.vol.⁊ Bald.conſi.lxiij.in
in ij.parte.⁊ late ad hoc conſi.ccccxij.in ij.parte.
b ALEX.¶ Cõtracta ſocietas.Vide Bal.in l.j.q teſtamẽta facere
poſſ.⁊ Bal.in l.ſi patruus.C.communia vtriuſque iudic.
c ALEX.¶ Et Meuiũ.an ex cohabitatione,⁊ cõi victu,inducatur
tacita ſocietas,⁊ quoad quid adminiſtrando omnia bona ſimul
in victu,⁊ veſtitu,videtur dicendum,quod non niſi quoad expẽ
ſas victus,⁊ communicationem redituum ⁊ fructuum,per l.j.§.
ſi quis hoc interdicto,cuꝫ gl.in ver.quoad vſque.ff.de itine.actu
que priua.⁊ ibi Bar.⁊ que habentur in c.ſi duo fratres.vbi tex.
in tit.de fratri.de nouo benefic.inueſti.vbi probatur,quod em-
ptum vel acquiſitum ab vno,non pertinet ad aliũ ⁊ Bal.⁊ Ang.
l.ſi.de colla.⁊ Ang.in l.ſi ex duobus.ſ.de neg.geſt.⁊ Bal.in c.j.
de beneficio fratris.⁊ Bar.i d.l.Titiũ,⁊ Meuiuꝫ.§.altero.j.de
admini.tuto.⁊ hic,⁊ in l.ſi.patruus.C.communia vtriuſqꝫ iudi.
⁊ ibi omnes ⁊ Bal.in addi.quas fecit ad tractatũ Bar.de duo-
bus fratri.vbi concludit,quod ſi nemo eorum negotiatur,vel
vnus tantum,non inducitur tacita ſocietas,ſed ſi omnes nego-
tiantur ⁊ tunc quatenus communicauerunt,inducitur tacita ſo
cietas vltra illam negotiationem,⁊ per plura hoc ꝓbat;⁊ ideo
infert Bar.in d.§.altero.quod ſi vnus forte emiſſet fundũ ⁊c.ibi
vide allegat.l.ſi vnus.j.eo.⁊ Sali.in d.l.ſi patruus.tenet qđ om
nes fructus,⁊ reditus iſto caſu communicantur,tamẽ inducit
tacita ſocietas omnium bonorum,adeo quod ſi fundus acquira
tur nomine proprio in communione,quod ille fundus non venit
in communionem.Vide que habui in c.auditis.de preſcri.in ꝟ.
per hoc dico qđ cõſiliũ qđ dat Cy.ibi,vt l.ſtipulatio hoc modo
⁊c.⁊ ibi vide de hoc arti.Adde Pe.de Anc.conſi.ccciij.vbi po-
nit de tribus fratribus,quorum vnus erat doctor alter merca
tor,alter iuri operam dabat,⁊ omnia communicabant.Vide ẽt
Rom.conſi.ccxcj.⁊ iij.⁊ conſi.ccxxiij.Pe.de Anch.conſil.cxlviij.
Bal.conſil.ccxv.lib.j.⁊ cxxvij.lib.vj.
d POMA.¶ De admi.tu.Vide Ro.conſi.xliij.⁊ conſ.cccxiij.Bar.
conſi.xxij.j.col.vol.j.late per Iaſ.l.j.C.qui teſt.fa.poſſ.
e POMA.¶ Ex actibus.Vide Alex.cõſi.cxxxiij.i ij.duob.vol.ij.

1 ☞ Teſtamenti facultatem liberam per indirectum quis non
poteſt ſibi auferre.
2 Donatio omnium bonorum preſentium ⁊ futurorum non
valet.
3 Iuramentum factum de non reuocando teſtamentum non
valet.

§. Idem reſpondet.

Pactum per quod aufertur alicui liberã teſtandi facultas etiam per indirectum nõ valet.h.d.¶ Not.qđ
1 etiam † per indirectum non põt quis auferre ſibi liberam teſta
a menti factionem ᵃ Et ſecundum hoc videtur,quod quando ali
2 quis † donat omnia bona ſua preſentia ⁊ futura nõ valet.vt no.
b C.de pac.l.ſi.Per hoc dico,ᵇ quod conſilium quod dat Dy.in
c.qđ ſemel placuit.extra đ re.iu.li.vj.vbi dicit quod ſi cõtingit
teſtamentum iſtud infirmari,⁊ nunc dono omnia bona mea ⁊c.
⁊c.aufert liberã teſtamẽti factionem per indirectum,vt l.ſtipu
3 latio hoc modo.j.de ver.obl.Et per hoc etiam dico,quod quã-
do quis iurat non reuocare teſtamentum,quod tale iuramẽtũ
non valet,⁊ licet can.quidam dicant,quod poterit facere teſta-
mentũ,ſed erit periurus.vt Io.And.poſuit diſputando in mer
curialibus.tamen ego dico quod non erit periurus,ar.l.ſtipula
tio hoc modo.j.de verbo.obl.C.de pac.l.ſi.Nam ſi non eſt obli-
gatorium ꝯ bonos mores preſtitum,vt in c.non eſt obligatoriũ.
extra de re.iu.ergo ⁊c.De quo dicã in l.ſtipulatio hoc mõ ⁊c.

ADDITIONES.

a ALEX.¶ Teſtamenti factionẽ.Quando qs iurat non reuoca-
re teſtamẽtũ,an poſſit facere aliud,adde Bar.in l.ſi qs in prin-
cipio teſtamenti.de le.iij.Adde quod Bal.in c.j.§.item ſacramẽ
ta.de pa.iur.fir.tenet quod non obſtante iuramento,ſi fiat ſecun
dum teſtamentum tenet:quia inter teſtatorem ⁊ heredem nõ eſt
obligatio,que poſſit tali iuramẽto cõfirmari,ex quo nõ ſurgit
ius aliquod per tale iuřm mihi teſtatori erit in hoc inutile iura
mentum.vt in ſimili dicimus.C.de ar.auť.decerminus.licet Ia.
But.dicat,quod forte iuramẽto eſt ſtandũ:tñ male dixit ꝑ l.ſti
pulatio hoc modo cõcepta.j.de verb.ob.Nã nõ põt iurans face
re,ꝗ leges nõ habeant locũ in ſua diſpoſitione,l.nemo poteſt.de
leg.j.l.ius publicũ.ſ.de pac.⁊ hoc tenet Cy.i l.j.C.đ ſa.ſanc.eccl.
⁊ id fuit qđ,de facto in Rege Aragonũ,q habebat duos filios,
vni aſſignauit regnũ Aragonũ,alij regnũ Maioricarũ,⁊ iurauerũt ipſi fratres ꝑpetuo dictã diuiſionẽ ratã habere,authorita
te interueniẽte,⁊ ꝯſenſu regis.Poſtea idẽ dominꝰ rex fecit in-
ter filios quaſdã ſubſtitutiões,qrebať qd iuris? ⁊ Bal.ſequen
do Oldr.dť ꝗ iſta diſputatio ẽ ordinatio ſupremi iudicij diſpo
ſitionẽ ſeu ordinationẽ ꝑueniẽs,ar.l.tale pactũ.§.ſi.ſ.de pact.
adde Bar.in l.ſi qs in ꝑncipio teſtamẽti.de lega.iij.Adde Bal.i
l.j.ad ſi.C.de ſac.ſan.eccl.ꝗ tale iuřm nõ impediat ſm teſta
mẽtũ,firmat Bal.i auť.ſacra.C.ſi aduer.vẽd.⁊ ibi But.⁊ Bart.
in d.l.ſtipulatio hoc modo.⁊ Bal.in auth.hoc inter liberos.C.
de teſta.⁊ facit qđ notat Bal.in l.pactũ in v.oppoſitione.C.de
collationibus.qcqd dixerit in c.j.§.moribꝰ.ſi de feu.fuer.cõtro.
inter dom.⁊ agnat,⁊ ꝑ Imo.in c.cũ contingat.in j.mẽbro,⁊ Io.
And.in ſua qõne,Marcꝰ fecit teſtamẽtũ.ꝑ Bal.i additio.in ti.
de inſtrum.edit.verſ.qñ teſtamẽtũ.⁊ ibi Io.And.tenet idẽ i ſua
q.alias cõſi.inci.Marcus fecit teſtamẽtũ ⁊ iurauit.Adde lꝫ ẽt
poſuerim in d.l.ſtipulatio.ꝗ ... ld.cõſi.ccxxvij.ponit i terminis
de eo q iurauit nõ reuocare teſtamẽtũ.⁊ Pau.đ ca.cõſi.ccclxxxj.
Bal.cõſi.ccv.lib.j.⁊ đ rege Aragonũ,vide Old.cõſi.ccxxxj.⁊ po
tiſſima ratio ibi fuit q2 regnum eſt indiuiſibile.vide Abba.etiã
conſi.xlj.⁊ xlviij.lib.ij.cogitabitis.
b POMA.¶ Per hoc dico.Vide Alex.conſi.xxv.vol.iij.Ro.con-
ſi.xiij.in ij.dubio.

1 ☞ Dominiũ lꝫ ipſo iure trãſeat,non tñ tranſit poſſeſſio.
2 Executio an fieri poſſit in bonis condemnati in centum,ſi non
ſoluerit intra decem dies amputetur ſibi pes.

* §. Idem

Reſpõdet ſociꝰ.* Qui plures hꝫ vias poteſt
1 eligere leuiores.h.d.¶ † No.ꝗ lꝫ ᵃ in aliquem
a tranſeat dominiũ ipſo iure,nõ tñ trãſit poſſeſſio.Dixi in l.com
2 miſſa.j.de publican.⁊ C.đ ſacroſan.eccleſ.l.ſi.¶ † Nota ad qõnẽ
b quã cõſului,ᵇ nõ ſunt multi dies,q dã fuit cõdẽnatus in qngen
tis libris,quã pecuniã ſi nõ ſolueret intra decẽ dies deberet ſi-
bi amputari pes:nõ ſoluit qngẽtas intra decẽ dies,mõ Pote-
ſtas faciebat executionẽ in bonis cõdẽnati:opponiť ꝗ nõ poſſit
q2 illa pena pecuniaria fuit tranſlata in penã corporalẽ.l.j.j.ad
* leg.Falc.* ⁊ facit iſte §.ᶜ ad illã qõnẽ,quã decidi per iſtam legẽ,
c ⁊ per plures alias,⁊c.

ADDITIONES.

a ALEX.¶ Idẽ rñdet ſocius.Aduerte ꝗ Bar.in hoc §.nõ meret
dici ꝯrius,nec ꝯriari his q đt in l.ij.ff.public.iudi.eo q2 idẽ cõclu
dit vbiqꝫ,dũ concludit in hoc §.ꝗ tranſactis x.diebus non põt
facere iudex executionẽ.In ere ergo eſt nouata i penã ꝑſonalẽ,
⁊ ita concludit in d.l.ij.in illo membro qñ ex ea lege ꝑueniũt ad
de tu qñ loco pene corporalis poteſt ſubrogari pecuniaria,vel
econtra,moder.in l.ſi quis id quod.ſ.de iuriſdict.om.iudic.
b POMA.¶ Licet.Vide late Fely.c.ſi diligẽti.de ꝑſcri.Franc.
Cre.ſin.xcvij.⁊ aliqua ꝑ Iaſ.in repet.l.quominus.ff.de flumi.
c ALEX.¶ Ad qõnẽ quã cõſului.Cõtrariũ vř tenere Bal.in l.cõ
miſſorie.C.de pactis inter empt.⁊ vẽdit.⁊ in l.j.in x.queſtione.
C.de his que pene no.⁊ vide omnino Lud.in l.j.§.⁊ poſt operis.
j.de ope.noui nũtiat.⁊ adde Bar.in l.ij.j.de public.iud.⁊ Imo.i
l.ita ſtipulatꝰ.de ver.obl.⁊ vide omnino ꝑ Raph.Fulg.in auth.
ſed nouo iure.de ſer.fugi.vbi no.loquitur.
POMA.¶ Vide Pan.in c.inter ceteras.de reſcrip.⁊ ibi Fely.
Fran.Cre.ſing.cij.Ang.in l.quicunque.C.de ſer.fug.⁊ ibi Pau.
Alex.l.ſi.ſ.de in ius voc.Fely.c.ſicut Iudei.de Iudeis.Pan.
conſi.vj.ij.dubio.volu.ij.Cepo.conſi.xvj.Alex.l.inſulam.ff.ſolu.
matri.⁊ Areti.conſi.lxxxiij.
* CLAV.¶ Leg.Falc.Sequitur Panor.in c.inter ceteras.⁊ ibi
Felyn.de reſcript.
ALEX.¶ Et facit iſte §.cũ Bar.trãſit Bal.i l.cõmiſſorie.C.de
pac.inter emp.⁊ vẽd.⁊ Imo.i l.ita ſtipulatꝰ.la grande.j.de verb.
obl.⁊ Ang.in l.inſulã.e.ti.facit qđ notat Bart.in l.Stichus.in
ꝑn.de pecu.legat.⁊ Bal.⁊ alij ſ.de in ius vocã.⁊ Ang.in l.ſi qñ.
§.heres.de leg.j.vide Inn.in c.Odoardus.de ſolu.⁊ Mod.in l.
ſi qs id qđ.de iuriſd.om.iud.vbi qñ loco pene corporalis,põt
ſubrogari pecuniaria,vel ꝯ.Et adde Maria.Soci.in c.ſicut Iu
dei.de Iude.qui dicit deciſionem Bar.hic notabilem.

LEX L.

NEc quicquam.

No.gl.ſuper verb.turpibus,⁊c.

LEX LIX.

SI id quod quis.

Si res perit antequam ſocietas ſit ꝯtracta,perit ei cuius eſt,ſi poſt cõtractam ſocietatem perit,communiter perit.h.d.Vel aliter.Si ſocietas ſit re,rerum ipſarum collatione perficitur:ſi ſit per contractum,non dicitur perfecta,niſi celebretur contractus.

* §. Idẽ Celſus.

* Sub eodem ſummario cadit cũ princi.d.l.ſi id,qđ.Vide tex.ibi,poſteaquam eam deſtinaſſes,⁊c.No.bene iſtum tex.ꝗ ſola deſtinatio non facit rem eſſe in actu,vt j.de act.emp.l.fundi nihil.⁊l.cũ quidã.*
* granaria,fallit in actu fauorabili.j.de ali.⁊ ci.lega.l.cũ quidã.

§. Si ſo

§. **Si filiuſfa.** Filius emãcipatus poteſt pro ſocio conueniri ipſe ⁊ pater de peculio ⁊c.

§. **Si ſeruus.** Alienatione extinguitur ſocietas, que videt tacite reintegrata ſi in eodem actu manumiſſus perſeruauerit. h. d.

LEX LX.

1 ☞ Pacto non poteſt fieri quod ſocietas tranſeat ad heredes.
2 Pactum per quod aufertur teſtamenti factio non valet.
3 Societas vectigalium tranſit ad heredes quando ſunt apti.
a **Adeo morte.** [a] Non poteſt conueniri vt ſo-
b cietas tranſeat ad heredem, [b]
1 niſi in ſocietate vectigalium. h. d. ¶ † No. quod per pactum non poteſt fieri quod ſocietas tranſeat ad heredes. Ratio quia impedit liberam teſtamenti factionem, vt l. cũ
2 duobus. §. idem reſpondet. ſ. eo. † Ex quo not. quod pactum, p quod impeditur libera teſtamenti factio, non valet. Per quod dico quod conſilium quod dedit Dy. extra de reg. iur. in vj. in c. quod ſemel placuit. nõ valet, vt dixi plene in l. ſtipulatio hoc mo
3 do. j. de verb. ob. ¶ † Item not. quod ſocietas vectigalium non tranſit ad heredem ſi heres non eſt aptus.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Adeo morte. Uide Panor. cõſi. lxxxj. vol. ij. vbi ponit vnũ notabile verbum. Uide Alex. conſi. xxxiiij. vol. iij. vbi dicit quod ſocetas etiã contracta ad certũ tempus morte finitur.
b ALEX. ¶ Ad heredẽ. Adde tñ ꝙ ſi filius, vel heres vtitur eiſdẽ inſtitorib⁹ ad ſocietatem paternam deputatis, quib⁹ vtebatur pater, ſocietas renouata videt, etiam ſi eſſet pupillus habens tutorem: vt notanter dixit Bal. in l. mãdatum. in ij. opp. C. manda. ⁊ hic adde Bal. in rub. C. eod. Et quod dicitur ſocietatem vectigalium tranſire ad heredem, intelligitur de primo herede, ſecundũ glo. in l. nulla. j. eod. Jo. Fab. ſingulariter in §. ſoluitur. Inſti. eod. dicit quod virtute iuramenti poſſet tranſire ſocietas ad heredes, ſed ratio Bar. hic facit in contrarium, iuncto c. non eſt obligatorium. vide que dixi ſ. eod. in rub. Adde quando ſocietas dicatur tacite renouata, Paul. de Caſt. conſi. ccxxxiiij. Bald. conſi. ccccxviij.

LEX LXI.

Socium qui in eo. In hac actione poſt morã verã,
a vel fictã veniũt vſure, ⁊ intereſſe cõtra ſocium: [a] ſecus contra heredem ſocij. h. d.

ADDITIO.

a POMA. ¶ Socium. Uide Bar. conſi. clviij. col. fi.
1 ☞ Socij que damna ⁊ que lucra communicantur.
2 Ambaſiatoribus donatum an ſit mittentis.
3 Donatum vni ex fratribus an communicet.
a §. **Socius.** [a] Damna, ⁊ lucra comtemplatione ſocietatis obuenientia ſunt communicãda, ſecus, ſi contemplatione perſone obueniũt: licet huius ſocietas fuerit
1 occaſio. h. d. quod eſt no. Uides ergo, † qđ hec lex corrigit precedentem in damnis medicinarum, ſed an corrigat in alijs dubitatur. Gl. hic multum ſe inuoluit, breuiter veritas eſt illa quã dixi tibi in ſummario. Nec hec verba propter ſocietatem, poſſunt intelligi duob. mod. Uno modo hoc eſt contemplatione ſocietatis, tunc damna, ⁊ lucra veniunt cõmunicanda. l. cum duob. §. quidam ſagariam. ſ. eo. Alio modo poteſt intelligi propter ſocietatem, hoc eſt quod ſocietas fuit occaſio remota. v. g. ꝑpter ſocietatem habuit neceſſe accedere ad curiam principis, ⁊ dum coram principe tractarem negotia, placui principi, ex quo donauit mihi caſtrum, certe hoc non facit contemplatione ſocietatis, ſed perſone mee tantum, licet nunquã habuiſſem nec acceſſiſſem niſi propter ſocietatem. Certe iſtud nunquam venit cõmunicandum, vt hic in fi. Eodem modo in damnis, vt puta dum eſſem ab
b ſens propter ſocietatem [b] conſanguineis meus fecit teſtamentum, ⁊ inſtituit extraneũ, quod nõ feciſſet ſi ego fuiſſem preſens,
2 vt hac lege. Et per † predicta dico qđ eſt hic caſus de queſtione
c ambaſiatorũ [c] Mediolañ. vt donatio eis facta ab imperatore nõ ſit cõmunis. De qua per glo. in l. q. proprio. §. procurator vt in
3 ceteris. ſ. de pcura. ⁊ l. ſi vero negotiũ. j. ſo. mat. ⁊c. † Itẽ iſtã legẽ allego ad queſtionẽ de duo. frat. quorũ vnus cũ pecunia vadit ad curiã regis, vel principis, ⁊ ſimilia dona vel lucra obueniunt.

ADDITIO.

a POM. ¶ Socius. Uide Alexan. conſi. cxxxj. vol. ij. ⁊ conſ. cxxxiij. volu. iiij.
b POM. ¶ Societatem. Uide Are. conſi. xiiij.
c ALEX. ¶ De q. ambaſiatorũ. Et faciat ad q. Bar. in l. ſi vero. §. j. ſol. mat. qꝛ hic videt cõcludere, qđ acquiratur ambaſiatoribus, ⁊ ipſam diſputauit Odof. ⁊ concludit, Aut donatio fit ſub nomine proprio, ⁊ acquiritur ambaſiatoribus: Aut donatur tãquã ambaſiatoribus ciuitatis, ⁊ acquiritur cõmuni. Abb. Sicut in c. poſtulaſtis. de conceſ. preben. refert Jo. Cal. cõiungendo duas opi. poſitas in d. l. q proprio. ⁊ dicit quod ſi ambaſiatores erãt prius noti, ⁊ familiares ei ad quẽ miſſi ſunt, tũc cedãt eis. Aut erãt ignoti, tũc inſpiciẽda eſt qualitas rerũ donatarũ. Nã qdã preſumptiue magis cõueniũt mittẽti, ꝙ ipſi, vt puta ſi donaretur vnus leo, Quedã cõueniũt poti⁹ ambaſiatoribus puta ſi donarẽtur veſtes q̃ eis congruentes eſſent. Et cũ hac diſtinctione tranſit Abb. licet dicat, qđ Bar. hic, ⁊ i alijs locis p iſtũ tex. tenuerit ꝙ cedãt ambaſiatoribus. ſed dicit Abb. ꝙ iſte tex. preſupponit pro certo donationẽ factã fuiſſe ſocio pro eo, ſʒ q. predicta procedit in caſu dubio. adde Bal. poſt Cy. in l. manifeſtiſſimi. §. ſed cum in ſecundam. de furt. Adde Bald. conſi. lvij. lib. j.

LEX LXIII.

Si titius. Si pretium rei cõmunis cũ ſocio putatiuo diuiſerim a vero ſocio: ille putatiuus conuenitur, non ego cum partem pretij receperim. h. d.

LEX LXIIII.

1 ☞ Socius non condemnatur vltra quam facere poſſit.
2 Frater conuentus a fratre non habet beneficium huius legis.
3 Fideiuſſori non datur beneficium huius legis, licet principalis ſuſcipiẽs in ſe iudicium opponere poſſit.
4 Beneficium huius legis competit fideiuſſori.
5 Beneficium huius legis non tranſit ad heredem. Ad filium nõ communem an tranſeat.
a **Uerum.** [a] Socius non † condemnat niſi quate-
1 nus facere poteſt, vel dolo deſijt poſſe facere, quod beneficiũ ad fideiuſſorem, vel heredẽ nõ tranſit. h. d. Hic dicitur, quod ſoci⁹ ideo habet hoc be
2 neficiũ, qꝛ ſocietas habet vim fraternitatis, quero † ſi frater conuenit a fratre vtrũ habeat hoc beneficiũ. Glo. tenet hic qđ nõ, ꝙ
3 no. † Secũdo habes hic, ꝙ fideiuſſori nõ dat hoc beneficiũ, erit
b ne aliqđ remediũ? [b] Certe ſic, vt fideiuſſor denũciet principali, ⁊ ꝙ principalis veniat ⁊ ſuſpiciat in ſe iudiciũ, ⁊ opponat iſtam exceptionẽ in pſona ſua licet fideiuſſor nõ potuerit, vt vidiſtis
4 in l. idẽ §. generaliter. ſ. ti. j. † Tertio no. ꝙ hoc beneficiũ cõpetit defenſori. Sed que eſt ratio inter defenſorẽ, ⁊ fideiuſſorẽ. Gl. ponit in l. alia. in princ. ſ. ſol. ma. ⁊ j. de re iud. l. ſi cum procuratore. Illa eſt vera ratio, qꝛ fideiuſſor cõuenit propria obligatione, ſʒ
c defenſor cõuenit ex illa obligatione qua tenetur [c] dñs cui cõpete
5 bat illa exceptio. † Itẽ vides, ꝙ iſtud beneficiũ nõ tranſit ad heredẽ. Dicit gl. verũ eſt ad heredẽ, vt heredẽ, ſed vt ad cõmunẽ filiũ ſic. Uide gl. ſup verbo, ceterorũ. No. ꝙ gl. dicit, vt cõmunem filiũ. Unde innuit ꝙ ſi eſt filius mariti tantũ, nõ vxoris, ⁊ ſic nõ communis filius ad eum non tranſiret hoc beneficium. De hoc ſunt contraria, quod dic, vt l. etiam. ſoluto matri. ⁊ l. non tantũ. j. de reg. iur. ⁊ Cy. C. qui pot. in pigno. habean. l. aſſiduis, ⁊c.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Uerum. in prin. Uide quod dixi per iſtũ tex. in l. non ſolum. §. qui alieno. ſ. de procu.
b POM. ¶ Remedium. Uide Alex. in l. quia tale. in fi. ff. ſol. mat. in l. quoties. C. de preci. imper. off. in apoſt.
c ALEX. ¶ Qua tenetur. Et hãc ſequitur Bal. hic, ſed Jo. Fab. tenet cõtra Inſti. de act. §. ſed ⁊ ſi qs. ⁊ ibi vide per doc. in verſ. ſecundo tu habes hic quod fideiuſſori nõ datur hoc beneficium, ⁊c. Idem Bal. hic quod ⁊ Pau. de caſt. in l. ſi maritum. ſol. ma. ⁊ Imo. ff. de re iudi. in l. nõ tantum. cum ſeq. ⁊ Bar. in l. ⁊ ſi fideiuſſor. eo. ti. ⁊ in l. Stichũ. §. quod vulgo. j. de ſol. ⁊ eſt ſingulare ſecundum Imo. in l. cum filius. in §. j. de verb. oblig.
1 ☞ Maſſarius communitatis conuenitur inſolidum.
§. **Si cum tres.** Inter ſocios inuicem agentes non eſt melior conditio occupan
1 tis. h. d. ¶ † No. gl. quod poteſt agi inſolidum contra maſſariũ ciuitatis, vel vniuerſitatis, vt hic probatur, ⁊ j. eod. l. actione. §. communis, ⁊c.
a §. **In heredem quoque.** [a] Op. j. ſol. ma. l. etiam. §. licet. Glo. dicit ſpeciale in odium mariti. Pet. tenet cõtrarium, quia licet maritus propter culpam teneatur, non tamen amittit be
b neficiũ quod habet, ne extingatur, niſi in quãtum facere poteſt. [b] Ita tenet glo. C. de rei vxo. act. l. vnica. §. cum autẽ. ⁊ Per. in d. l. etiam. §. licet. j. ſolu. matrimo. ⁊c.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ In heredẽ. No. qđ ſicut tacite cõtrahitur ſocietas, ita tacite diſſoluitur. Dixi vobis in l. plane. ⁊ in l. ſocietatem. ſ. eo.
b POMA. ¶ Facere poteſt. Uide Alex. conſi. xxxvj. ver. extra glo.

§. **Uoluntate.** No. quod ſicut tacite cõtrahitur ſocietas, ita tacite diſſoluit. Dixi in l. plane. ⁊ l. ſocietatem. ſ. eo. ⁊c.

LEX LXVI.

1 ☞ Societas quando extinguatur agendo actione pro ſocio.

a **Actione.** [a] Pro declaratione huiꝰ legis reuoco in dubium, qua actione propoſita ſoluitur iudiciũ. Reſpon. debes † ſcire ſecundum veram op. ꝙ actio pro ſocio poteſt proponi vt aliqs cõmuniceẽtur, vt ſ. eo. l. ſi actum. ⁊ j. ea l. §. nonnunquam, ⁊ tunc per talem actionẽ non extinguitur ſocietas. Quando que proponitur actio pro ſocio, vt alteri ex ſocijs detur pars ſua, vt in perſonalib. preſtationibus, que veniunt in hoc iudicio, vt d. l. ſi actũ. ſ. eo. Iſto caſu ſecundo ſtatim cum ego ago, vt mihi aliquid detur, videor habere animum diſſoluendi ſocietatem, vt hic loquitur tex. Proculus, ⁊c.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Actione. Qñ dicatur nata actio ꝓ ſocio, dicit, qđ demum, finita ſocietate, vt not. Bal. in l. j. in vltima col. C. vt actio contra here. ⁊ ab here. vt eſt glo. not. in l. ſicut. de act. ⁊ ob. ⁊ vide Bal. ⁊ Ang. in l. j. poſt gl. C. de anna. excep. ¶ Pom. Vid Alex. conſi. lxx. in j. vol.

* **§. Item qui ſocietatem.** *Not. tex. ibi, niſi renunciatio ex neceſſitate, ⁊c Que eſt iſta neceſſitas? dic, vt in gl. in verb. facta ſit. que incipit, quod dic, ⁊c. Adde extra gl. ⁊ vide l. edẽ. cũ gl. ibi in verb. neceſſariam. C. locat. quia forte contraxit matri-
* moniũ, vel pater ſuus mortuus eſt, vt ibi.*

1 ☞ Proteſtatio poteſt fieri per procuratorem, etiam ſi non habeat ſpeciale mandatum.

§. Renuntiare. Renuntiatio poteſt fieri per ſe, ⁊ per procuratorem etiam genera-
1 lem h. d. ¶ † No. quod proteſtatio poteſt per ꝓcuratorẽ fieri, etiam ſi nõ habet ſpeciale mandatum, licet gl. videatur aliter dicere in l. j. §. j. j. de lib. agnoſcẽ. Veruntamẽ intellige iſtũ §. quãdo procurator renuntiat ex cauſa: nam ſine cauſa non poſſet reuocare factum a domino ſpecialiter. l. ſi hominem. ſ. tit. j. ⁊c.

§. Item ſcriptum. Procuratori facta renũtiatio habet effectũ, ſi dominus ratum habuit. h. d. Sed an ꝓcurator poſſit iſtam renuntiationem acceptare, dic vt dixi ſ. §. proximo, ex cauſa iuſta poteſt, alias non, ⁊c.

§. Morte vnius. No. iſtum §. qđ licet morte finiatur ſocietas, nõ tamẽ actio finitur ſicut in actione mandati diſtinguit ſcientia ab ignorãtia.

* **§. Item alicuius.** *Tene mẽti iſtũ §. licet em̃ ſocietas morte finiat, tamẽ actio pro ſocio nõ finitur. Et ſicut in actione mandati diſtingui-
* tur ſcientia ab ignorantia, ita in iſta actione. quod tene menti.*

§. Si vnus ex ſocijs. Inter ſocios tempore diuiſionis ante partẽ aſſumitur dos ab eo qui ſuſtinet onera matrimonij. h. d.

LEX LXVIII.

1 ☞ Rei duo quando dicantur ſocij. Item quando videantur inuicem fideiubere.

1 **Si vnus ex ſocijs.** Iſtam legẽ alleg. Iac. d Are. † quãdo duo rei dicantur ſocij: ⁊ dicit ipſe quod tunc ſunt quando eſt actũ vt lucrũ, ⁊ damnũ ſit cõmune, de quo dixi in l. ſi duo. ſ. ſi qs cautio. allegat etiã ad h qđ duo rei videãtur inuicẽ fideiubere, de q plene dic, vt l. vir vxori. ſ. ad velleia.

a **§. Si vnus ex ſocijs.** [a] Hodie iſtud lucrum vſurarum eſt illicitũ, ideo nullo modo communicatur. l. cum duobus. §. fi. ⁊ l. ſeq. ſ. eo.
* ti. ⁊c.* ¶ Nota bonum §. ex quo habes, quod quando ſocius aliquis facit aliquid nomine proprio, non cõmuni, totum acquirit ſibi: quia ex tunc periculũ illius negotiationis eſt ſuũ: ⁊ ideo lucrum ſpectat ad eũ. Et ſic nota ex iſto §. ꝙ illiꝰ debet eſſe lucrũ: ad quem ſpectat periculũ. Verumtamen hoc caſu, ipſe cum negotietur nomine proprio, ⁊ deberet negotiari nomine communi
* tenebitur ſocijs ad intereſſe vt dicit glo. finalis.*

ADDITIO.

a POMA. ¶ Si vnus ex ſocijs. Vide aliquid per Alexan. l. quia poterat. j. ad Trebel.

LEX LXIX.

a
b **Nemo** [a] **ex ſocijs.** Vide vnã gl. [b] in vbo alienare. Ex qua not. ꝙ quilibet ex ſocijs põt totã rẽ alienare, niſi in duob. caſib. ſcilicet, ſi fraude alienet, ⁊ ceteri cõtradicãt. Qđ intellige verũ in mercibus, ⁊ alis rebus, quas ſocij venales habebãt, ⁊ tũc, qr ſeipſos propoſuiſſe videnť ad vẽdẽdũ, vt d. l. eiꝰ qui. ſ. ſi cer. pe. ⁊ l. iiij. in prin. ſ. de exer. In alijs rebus intelligo legem noſtrã ſimpliciter ꝓut iacet, ꝙ nemo poteſt alienare, niſi

* partẽ ſuã, ⁊c.* Hinc ꝓbat Guid. de Suza. ꝙ ſicut ſocius nõ habet maiorẽ poteſtatẽ in partibus aliorum, ꝙ procurator generalis. Sed ille nõ alienat niſi que ſeruãdo ſeruari nõ poſſunt, vt ſ. de procurat. l. procurator totorũ. ergo nec iſte. Et hoc aperte probatur per hanc legẽ. ⁊ per l. ſocius. ſ. ſi cer. pet. pro hoc ſ.
* eo. l. ſi vnus. in princ.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Nemo. Declara, vt ꝑ Bal. in l. j. C. qui teſta. fa. poſ. ⁊ an vnꝰ ſocius poſſit ſtipulari ſocietati ſue? vide Bald. q videť tenere, ꝙ nõ, in l. ſi abſentis. C. ſi cer. pet. vide tñ Inn. quẽ ipſe allegat in c. dilecta. de exceſſ. prelat. bene faciũt no. ꝑ Bar. in l. eadẽ. d duo. re. ⁊ Bal. in l. cũ te. ſi cer. pe. ⁊ h ad d Bal. in rub. C. e. ⁊ aliqd per Lud. Ro. in l. de pupillo. §. ſi pluriũ. de ope. no. nun. Et an vnus ex mercatoribꝰ ſocijs, poſſit liberare debitorẽ? Vide Ang. omnino in l. ſi vnus. in prin. vbi text. ſ. de pactis. vide Bal. in l. cum te. ſi cer. pet. ⁊ hic habes gl. no. ꝙ ſocij dicũtur habere inter ſe tacitũ mãdatũ a lege facere ea, que vtilia ſint ſocietati, ⁊ ita factũ valet: quod tene menti perpetuo, qr forte ñ reperies alibi, facit qđ habetur in l. de pupillo. §. ſi pluriũ. de oper. no. nun. ⁊ quia iſtud nõ eſt vſquequaque verũ, vide que dixi poſt Bar. in l. ij. ſ. de conſor. eiuſdem litis. ⁊ vide Inno. not. in c. dilecta. de exceſ. prel. Et an vnus ex ſocijs preſumatur vendere cum conſenſu alterius? vide Bal. in l. in familie. C. fa. erciſ. ⁊ ibi etiam ponit cui incumbat onus probandi rẽ tãto pretio venditam eſſe. Ad quod vide Bar. in l. inter coheredes ſ. fa. erciſ. ⁊ ad hanc glo. hic, vide que dixi in d. §. ſi plurium. Adde an ſocius videatur habere mãdatũ in preiudicium ſocij? Per. de Ancha. conſi. cccxxiij. ⁊ ccccij. ⁊ an ſocius poſſit facere contractum nomine ſocietatis in genere, non expeſſo nomine ſociorum, vide Bald. cõſi. lxxxvij. lib ij. ⁊ an ſocius ſoluẽs mille nomine ſuo. an videatur ſoluiſſe de ſuo in totum, vel in partem, vide Bald. conſi. liij. POMA. ¶ Vide Alex. in l. ſi ſocius. ff. ſi cer. pet. ⁊ in l. ſerui electione. ff. de leg. j. conſi. lxxx. vol. iiij. ⁊ conſi. lxxxviij. eo. vo. ⁊ conſi. clxxxv. in j. col. vo. ij. vbi ponit, an ſocij videantur ad inuicem habere mandatum, ⁊ conſi. cliij. col. fi. vo. eo. ⁊ cõſi. cij. col. fi. vol. iij. vbi dicit, quod ſocius non videtur habere mandatum ab alio fratre, ad ſibi preiudicandum ⁊ vide an ſocij confiteantur adinuicem habere mandatum, Alex in l. de pupillo. §. ſi plurium. ſ. de ope. no. nunc.

b ALEX. ¶ Vide vnam glo. Item vide Bal. in rub. C. eo. Ro. in d. §. ſi plurium. j. de ope. no. nuntia.

§. Illud queritur. Dolus cõmiſſus in perdẽdo facit perdere beneficiũ, ſecus ſi committatur in non acquirendo. h. d.

LEX LII.

1 ☞ Stipulatio appoſita incontinenti, ⁊ continens idem, an inducat nouationem.

2 Stipulatio penalis an nouet precedentem obligationem.

a **Duo ſocietatem.** a Si contractui iuris gentiũ ſubijciatur ſtipulatio cõtinens idẽ, nouatur prima, ſi actũ eſt, nõ alias. Itẽ ſtipulatio penalis nõ nouat precedentẽ
1 obligationẽ ex cauſa onerosa cõtracta. h d. † ¶ Quero, vtrũ ſti-
b pulatio b cõtinẽs idem appoſita incõtinenti, nouũ contractum pariat? Tex. dicit hic, ꝙ ſic, ſi hoc agatur. Gl. dicit quod hoc videtur agi in dubio ſecundũ iſta iura, hodie ſecus. Ego dixi qđ in dubio nõ preſumitur nouatio, quia ſtipulatio apponitur in-
2 continenti, vt dixi in l. ſingularia. ſ. ſi cer. pet. † ¶ Quero, vtrũ ſtipulatio penalis nouet precedentẽ obligationem. Videbitis in l. predia. j. de actio. emp.

ADDITIONES.

a ALEX ¶ Duo ſocietatem. Et qualiter caſus huius legis proceſſerit, vide Bar. in l. ita ſtipulatus. de verb. oblig.

b ALEX. ¶ Stipulatio. Limita hoc vt per Bar. in l. ſi quis cum aliter. ⁊ ibi doct. de verb. obli. ⁊ in l. predia. j. de act. empt.

LEX LXXIII.

1 ¶ Leuis culpa que dicatur.

a **Socius ſocio.** [a] In ſocietate culpa leuis eſt nõ adhibere eã diligentiam quam in ſuis adhibere ſolitus eſt tempore contracte ſocietatis. h. d. quam legem no. multum, quan-
1 do † dicať culpa leuis, aliã habuiſtis quãdo dicatur culpa leuis, l. ſi putator. ad leg. Aqui. que docet facere articulos. ⁊ hoc pcedit in ſocietate cõtracta. Si vero incidenter contrahitur ſocietas, tunc inſpicitur quando eſt, vt l. heredes. §. non tantum. ſ. fa. erciſcun. ⁊ de iſta leui culpa dixi in l. quod Nerua ſ. depoſiti.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Socius ſocio. Que culpa veniat in ſocietate, vide Bal. in l. pignus. C. de pig. actio. ⁊ in rub. e. in fi. POMA. ¶ Vide Ale. conſi. cxxxiij. vol. ij.

Lex

LEX LXXVII.

1 ☞ Arbitratorum duo ſunt genera.
2 Reductio quo iure petatur.
Arbitramentum iniquum vel equum quis probat.
3 Reductioni ad arbitrium boni viri, an renuntietur.
4

SOcietatem. Sententie arbitri omnino eſt parendum. Sententia vero arbitratoris reducitur ad arbitriũ boni viri. h. dicit. ¶ † No. quod arbitratorũ duo ſunt genera. Primũ quando aſſumitur ſuper lite diffinienda per ſententiam, ſecundum q̃s iudex faceret. Secundum quãdo aſſumitur ſuper contractu, vt patet. Et hoc dices tu. Arbitratores, qui aſſumuntur ſuper lite, poterunt arbitrari, ⁊ eorum arbitramenta non reducentur ad arbitrium boni viri. Reſpon. non eſt verum: quia ſemper arbitramentũ, ⁊c. vt in auth. vt dif. iudi. §. j. Unde arbitrator aſſumitur primo modo, vt nos tranſigimus ſup iſta lite eo modo quo talis dixerit. ¶ † Sed quero quo iure petatꝰ. Reſpõ. quãdo ſumitur ſuper cõtractu bone fidei, dic vt in l. vnde ſi Nerue. j. eo. Si autem adhibetur ſuper cõtractu ſtricti iuris, tũc officio iudicis. l. ſi libertus. j. de ope. li. ¶ † Quero q̃s debet ꝓbare, an ille qui dicit arbitramentum eſſe iniquum, an ille qui dicit equum. tex. in d. l. vnde ſi Nerue. dicit, quod ille, qui dicit iniquum: niſi iniquitas manifeſte appareat. ¶ † Item quero nunquid poſſit renuntiari ꝙ nõ reducatur ad arbitrium boni viri. Dy. tangit in l. quidam cum filium. j. de ver. ob. in c. ſcienti. extra de reg. iu. in vj. ⁊ ꝑ Sal. in l. ſi vnus. §. illud nulla. ſ. de pactis, ⁊ per canoniſtas in c. Quintavallis extra de iureiur. in antiquis.

1 ☞ Dictio, vt, inducit modum.
2 Uerba, ea conditione, non faciunt conditionem, niſi natura verborum hoc importet.
3 Arbitrium boni viri quando petatur, ⁊ vide nu. 21. ⁊. 32.
4 Bonus vir in cauſa ruductionis eſt iudex.
5 Arbitrator q̃ inique arbitratus eſt, an poterit iterũ arbitrari.
6 Pignora data iniquo arbitratori, non retinentur pro ſententia iudicis reducentis.
7 Arbiter, ⁊ arbitrator qualiter differant.
8 Arbitramentum eſt quedam tranſactio.
9 Arbiter erit ſi in cõpromiſſo dicitur quod poſſit cognoſcere de iure ⁊ de facto, pronũtiare tamen de iure.
10 Iudicij ordo non poteſt per partes remitti.
11 Arbitri ſententie debentis pronuntiare de iure an ſtetur.
12 Arbiter an arbitrator q̃s ſit ex modo procedẽdi poteſt cognoſci. ⁊ vide nu. 13.
14 Arbitratoris ex ſententia oritur actio.
15 Arbitratoris ſententia non habet executionem paratam.
16 Lex, cum antea. C. de arbi. no habet locum in arbitratore, ſed in arbitro.
17 Arbitratoris ſentẽtia quo iure reducatꝰ ad arbitriũ boni viri.
18 Exceptionẽ habẽs q̃libet poteſt etiã ſi nõ cõueniatur, implorare officium iudicis, ne moleſtetur ab aduerſario.
19 Iudex principalis cauſe eſt iudex in cauſa reductionis.
20 Teſtes ad perpetuam rei memoriã examinari debent corã iudice rei.
22 Reductio intra quantum tempus peti poſſit.
23 Iudicis officium datur ad reſcindendum id quod iure communi valet, finitur anno vtili.
24 Reductionis ad arbitrium boni viri petitioni an renuntiare poſſit. An videatur renuntiatũ ſi dictum ſit, quod poſſit de iure vnius accipere, ⁊ dare alteri in parua, ⁊ magna quantitate.
25 Quantitas que dicatur parua, vel magna.
26 Arbitramentum an poſſit detegi equum, vel iniquum ex nouis probationibus.
27 Arbitratoris in preſentia acta teſtium poſſunt per teſtes probari.
28 Arbitramenti, vt detegatur iniquitas quid ſit probandum.
29 Arbitrator quando poſſit teſtificari de geſtis coram ſe in cauſa reductionis.
30 Clauſula in compromiſſo, ꝙ ex nunc partes homolognaerunt laudum, non tollit reductionem.
31 Iuramentum interpoſitum ſuper renuntiatione reductionis ad arbitrium boni viri, quid operetur.
33 Arbitratoris a ſententia petitur reductio, a ſententia arbitri non, ⁊ ratio.
34 Arbitrator an arbitretur etiã partibꝰ abſentibus. Arbitrator an eſſe poſſit exbannitus, ⁊ excommunicatus. Habens dilucida interualla. Filiusfamilias. Preſbyter non poteſt compromittere. Arbiter quis eſſe poſſit. Quis cõpromittere poſſit, ⁊ intra quantum tempus arbitretur.

a **§. Arbitrorum enim.** a Bonus §. eſt, ⁊ ſic procedit, q̃r primo ponit thema queſtionis, prout factum eſt in prin. l. Secũdo ponit queſtionem, prout debuit fieri. Tertio ponit vnã ſuã diſtinctionẽ conferentem ad determinationem queſtionis. Quarto determinat queſtionem. Quinto declarat vnũ dubiũ circa premiſſa. Secunda ibi, exiſtimo. Tertia ibi, arbitratorũ. Quarta in l. in propoſita. Quinta in l. quid enim. verſic. illud. In ſumma hoc habet. Sententie arbitri omnino eſt parendum, ſentẽtia vero arbitratoris, ſi fuerit iniqua, reducitur ad arbitriũ boni viri. ¶ Oppo. ad prin. hic b innuitur quod per dictionem, vt, inducatur conditio. † Contra, imo inducitur modus, vt not. in l. demõſtratio. in ſi. j. de condi. ⁊ demon. ⁊ C. de his, que ſub modo. l. j. ⁊ ibi no. Sed ſolue, quod hic ponitꝰ conditio improprie, id eſt modus vt dicamus ea cõditione, id eſt, eo modo, vel eo tenore, vt dicit gl. j. Ex qua no. † ꝙ licet verba diſpoſitionis dicãt ea cõditione tenetur, tamen illa nõ faciũt cõditionẽ, ſi natura verborũ hoc nõ iportat. Simile in l. Meuia. j. de manu. teſta. ⁊ de doli except. l. ſi. §. ſi. ⁊ l. ij. §. ſi. de dona. ¶ Itẽ opp. ꝙ ſunt alia genera arbitratorũ. l. arbitro. ⁊ l. ſi ab arbitro. ſ. q̃ ſatiſ. cog. Sol. vt i gl. ¶ Op. quod nõ ſemꝑ ſtetꝰ ſentẽtie arbitri. l. arbitrorũ. C. de arbi. Sol. intellige verũ, hoc, ſi dolus malus abeſt: qđ dic, vt l. ita demũ. ſ. de arb. ¶ Opp. ⁊ videtur, ꝙ non reducatur ad arbitriũ boni viri, nec recedatur a ꝑſona. l. ſi quis arbitratu. j. de ver. obl. Bl. in l. in ꝓpoſita ſoluit ſecũdũ quoſdã, ꝙ hic loquitur in iudicijs bone fidei, ibi in iudicijs ſtricti iuris. Hec nõ eſt vera per l. ſi coita. ſ. eo. ⁊ per l. ſi libertus. j. de ope. lib. ⁊ ꝑ tex. ĩ hac l. in propoſita. ibi eo magis quod iudiciũ ꝓ ſocio bone fidei eſt, quaſi dicat idẽ eſſet, ſi eẽt ſtricti iuris. Soluit gl. ergo † aut arbitrator arbitratur, ſꝫ inique, ⁊ recurritur ad arbitriũ boni viri, vt hic. Aut nõ arbitratur, ⁊ tunc nõ tenet contractus, nec etiam recurritur ad arbitriũ boni viri, cum nõ recedatur a perſona, ſiue in contractibus bone fidei, vt l. ſi coita. ſ. eo. ⁊ l. ſi. C. de contrah. empt. ſiue in contractibus ſtricti iuris, vt d. l. ſi quis arbitratu. cũ ſimi. Iſta eſt vera intelligẽdo recte. Ratio, quia eo ipſo quod arbitratur, cõtractus eſt perfectus, ⁊ ex eo oritur obligatio, ⁊ actio, cui poteſt deſeruire officium iudicis, reducendo ad arbitrium boni viri, vt hic, ⁊ l. vnde ſi Nerue. j. eo. Sed quando nõ arbitratur, tũc cõtractus nõ eſt perfectus, nec ex eo oritur obligatio vel actio. Merito, ſi nõ eſt, cui adhereat, ⁊ cui deſeruiat officiũ iudicis in reducendo ad arbitrium boni viri, ergo, ⁊c. ⁊ ideo ſi contractus fuerit perfectus, ⁊ compromiſſum fuerit in arbitratorem ſuper aliquo acceſſorio, licet arbitrator nunquam arbitretur, poterit recurri ad arbitrium boni viri ſuper illo acceſſorio, quia ſubeſt contractus, cui officium iudicis deſeruiat, argu. de contrah. emptio. l. ſue rei. cum l. ſeq. ⁊ l. in emptiõe. in prin. ⁊ l. domum. ⁊ iſtũ paſſum declaraui plene in d. l. ſi quis arbitratu. de verb. oblig.
4 c ¶ † Querit gl. quis eſt iſte bonus vir c ad quẽ recurritur? Reſpon. quod iudex, vt l. continuus. §. cum ita. j. de verbo. oblig. ⁊ ſ. de eo quod certo loco. l. quod ſi Epheſi. ⁊ l. vir bonꝰ. j. iudi. ſol. ⁊ j. de iniur. l. ſꝫ ſi vnius. §. pretor. ⁊ ſ. de procura. l. ſeruum quoqꝫ. §. ait pretor.
5 d ¶ † Querit glo. ſi inique arbitratus d eſt, an poſſit iterum arbitrari, ⁊ arguit pro, ⁊ contra. Dic quod in arbitrãdo ſi ſeruauit formã compromiſſi, functus eſt officio ſuo, nec poteſt iterum arbitrari: ſecus, ſi formam compromiſſi non ſeruauit, vt ſ. de arbitr. l. quid tamen.
6 e ¶ † Querit gloſ. vtrũ pignora e data iniquo arbitratori retineantur pro ſententia iudicis reducentis ad arbitrium boni viri, ſeu vt bonus vir: ⁊ determinat gloſ. quod non, vt infra iudicatum ſolui. l. iij. in principio. ⁊ l. penultima. quod nota.

f 7 **Sumus expediti** de apparatu, f veniam g ad materiam. † Primo g q̃ro, que eſt differẽtia inter arbitrũ, ⁊ arbitratorem. h Iac. de Are. ⁊ Cy. refert C. de Epiſc. audien. l. ſi qui ex conſenſu. circa prin. dt quod arbitrator ſemper aſſumitur circa cõtractũ, arbiter vero aſſumitur in lite. Iſtud videtur cõtra l. idẽ Pomponius ſcribit ſi de meis. §. recepiſſe. ſ. de arb. ⁊ cõtra l. j. §. inde queritur. j. de noui ope. nunc. ⁊ C. de iudi. authen. ſi vero contigerit. ⁊ in corpore vnde ſumitur. ⁊ ideo quidã dicũt quod arbiter eſt ille, qui habet iudicare de iure ſecundum ordinem iudiciarium, arbitrator vero eſt ille, q̃ aſſumitur de iure, ⁊ de facto. Si bene aduer- * tis * iſtorum opiniones non diſcrepant. † Nam arbitramẽtum, i
8 quod aſſumitur ſuper lite, dicitur quedam tranſactio, vt not. in
i auth. vt diffe. iud. §. j. Unde dicitur arbitrator aſſumi ſuper contractu trãſactionis in eundo. Semper ergo (vt vides) arbitrator aſſumitur ſuper contractu, ⁊ iſtud placet. Dices tu, ſecundũ
k hoc ſequeretur, k quod arbitrator aſſumptus ſuper lite l nunq̃
l poterit in totũ abſoluere, vel in totũ cõdemnare, quia ſi arbitra-
m mentum eſt tranſactio, m tranſactio nullo dato, vel retento non valet. l. tranſactio. C. de tranſact. Reſpondeo tranſactio eſt genus contractus continens ſub ſe omnẽ modũ per quẽ a lite rece-
* ditur, vt l. ij. ſ. de iureiur. * ⁊ ideo intelligas, quod arbitramen-

tum eſt quedam tranſactio in genere hoc eſt quedam conuentio,
p quã a lite receditur nõ intelligas de tranſactione in ſpecie, in qua
requiritur, q aliquid det, vel retineat, ⁊ ſic poterit in totũ abſolue
9 re, vel in totũ cõdẽnare. ¶ † Quero qd[n] ſi eſt dictũ qd poſſit co-
n gnoſcere[o] de iure, ⁊ de facto, pronuntiare tamen debeat de iure,
o an erit arbiter, vel arbitrator? puto quod erit arbiter, quia etiã
iudex aliquando cognoſcit ſummarie, ⁊ de plano. l. ne quicquam.
§. de plano. ff. de off. procon. ⁊ legati. C. de naufra. l. de ſubmerſis.
plene no. extra de verb. ſign. c. ſepe contingit. in clem. Dices tu,
p iſtud videtur falſum,[p] quia ordinẽ iudicarium nõ poſſunt par-
q tes remittere,[q] vt l. ij. §. ſed quia veremur. C. de iureiur. propter
calum. ⁊ quod no. in auth. offeratur. C. de lit. conſt. ⁊ in c. de cau-
10 ſis. extra de offi. deleg. ⁊ quod no. de re iud. c. fi. lib. vj. Reſpõ. † ⁊
cõcedo quod non poſſunt remittere ſeu mutare iudiciorum ſo-
lennitatem, quando litigant cõram iudice, qui habet iuriſdictio
r nem a ſuperiore, ſecus quando litigant coram arbitro[r] cui ipſa-
rum partium conſenſus dat notionẽ, ⁊ ita obſeruat conſuetudo,
s quod no. ¶ Quero, quãdo dictum eſt,[s] vt debeat ſentẽtiare † de
11 iure, an tũc debeat eius ſentẽtie ſtari, ſi eſt iniuſta? Videtur, qd
ſic, ex eo qd eſt arbiter. Contrariũ videtur propter formã cõpro-
miſſi, qua cautũ eſt quod ſentẽtiet de iure, qd nõ eſt obſeruatũ.
⁊ hic §. loquitur quãdo in arbitrũ eſt cõpromiſſum ſimpliciter. Co
* gitabitis. ¶ Quero quid ſi eſt dictũ, compromittem[9] tãq̃ in
12 arbitrũ ⁊ arbitratorem*? † Reſpondeo[t] ex modo cognoſcẽdi, ⁊
t pronuntiandi intelligimus vtrum fecerit, vt arbiter, an vt arbi
trator, arg. eorũ q̃ no. de iud. l. j. ⁊ no. in l. Epiſcopale. de Epiſc.
13 aud. ⁊ hoc tз Inn. i c. Quintauallis. extra de iureiur. ¶ † Que-
v ro,[v] quid ſi incipit pſequi per viã arbitratoris, an poſſit redire
ad viam arbitri, vel ecõtra? Iſtam queſt. format Dy. in l. iij. ff. de
teſta. mili. ⁊ ibi dicit qd nõ: quia per electionẽ vnius cõtrarij, al-
x teri videtur renuntiari,[x] vt l. j. C. de furtis. ⁊ l. dominiũ. ff. de fur.
14 dic vt ibi, ⁊ Spec. in ti. de arb §. ſequitur. ¶ † Quero vtrũ ex ſen-
y tẽtia arbitratoris[y] oriatur actio. Inno. in d. c. Quintauallis. dicit,
quod ſi quidẽ iuratũ eſt oritur actio in factum ex iureiurando,
alias nulla oritur actio ex arbitramento, ſed ex ſtipulatione, vel
z cõtractu precedẽti. Iſtud vltimũ[z] eſt verũ, q2 arbitramẽtũ im-
plet cõtractũ, ⁊ ex cõtractu oritur actio, vt hic, ⁊ in l. fi. C. de con
trah. emp. ⁊ l. ſi qs arbitratu. ff. de ver. ob. ⁊ l. ſi libertus. de ope.
lib. cũ ſimil. Et licet ſit iuratũ nõ poteſt oriri actio in factũ. Nã
ex iuramẽto nõ oritur actio quãdo eſt deciſoriũ litis, vt dixi vo
bis ſ. de iureiu. l. iuſiurandũ quod ex cõuẽtione. Sed iuramẽtũ
qd ponitur in compromiſſo eſt ad cõtractus cõfirmationẽ, merito
15 actiõẽ nõ producit. † Ex hoc ſequitur, qd ſentẽtia arbitratoris, nõ
a habet paratã executionẽ, ſed eſt agendũ[a] ex ſtipulatione propo
b ſita, vel cõtractu preambulo impleto per arbitramẽtũ, nõ autẽ[b]
incõtinenti debet exequi, vt l. nimis propere. C. de execu. rei iu-
di. ⁊ l. ſi cũ nulla. ff. de re iudi. lз Hoſt. videatur tenere cõtrariũ
c in d. c. Quintauallis. Preterea[c] arbitramẽtũ nõ homologatur
16 curſu decẽ dierũ. † Nã l. cũ antea. C. de arb.[d] loquitur in arbitro,
d nõ in arbitratore, ſecundũ Inn. in d. c. Quintauallis. Per ſta-
tuta tamen terrarũ prouidetur q arbitramẽta executioni man
17 dentur. ¶ † Quero[e] quo iure ſentẽtia arbitratoris[f] reducatur ad
e arbitriũ boni viri? Spec. ⁊ Inn. videtur dicere q officio iudicis.
f Tex. l. vnde ſi Nerue. videtur dicere q ratione ex eo cõtractu. Bre
uiter aut loquimur in cõtractibus ſtricti iuris, ⁊ tunc p officiũ
iudicis, vt l. ſi libertus. ff. de ope. lib. Ita intelligo opin. predicto
rũ. Aut in cõtractibus bone fidei, ⁊ tũc aut ex eo cõtractu oritur
actio ei, q vult petere reduci ad arbitriũ boni viri, ⁊ petetur actio
ne ex eo cõtractu vt hic. Aut ex ei[9] parte nõ oritur actio. Exẽplũ,
in cõtractu dotis fuit cõpromiſſum in aliquẽ, vt ſtatueret dotẽ
alicui mulieri q ſtatuit, ⁊ inique ſtatuit, q2 mulierẽ nimis graua
uit. Certe ex parte mulieris nulla oritur actio ad repetendũ cõ-
ſtante matrimonio, ⁊ tunc recurritur ad officiũ iudicis, arg. d. l.
ſi libertus. quod pbo aliter. Si mulier cõueniretur a viro vigore
illius arbitramẽti, mulier poſſet excipere de ei[9] iniquitate, ⁊ ſic
per officiũ iudicis mercenariũ de eius iniquitate cognoſcere.
18 Sed regulariter videtur q libet † vbi habet exceptionẽ, etiã
ſi nõ cõueniatur, poteſt iudicis officiũ implorare, ne ab aduerſa
g rio inquietetur. l. iij. C. qui bo. ce. poſſ.[g] ⁊ ff. de fideiuſſo. l. ſi cõten
dat. ⁊ ibi eſt tex. ſecundum vnam lect. Facit ff. de lib. leg. l. Aure-
h lius. §. centum. ⁊ quod ibi no. ¶ Quero, quis erit iudex[h] cuius
19 officium implorabitur. Credunt † communiter aduocati, quod
ſit iudex appellationis, cum iſta reductio ſit quedam appella-
tionis ſpecies, vt in l. non. diſtinguemus. §. cum quidam. ſupra
i de arbit. Contrarium puto,[i] quia imo eſt iudex principalis cau-
ſe, quod apparet ex his, que modo dixi. Nam ſi hoc petitur iure
actionis, nõ eſt dubium, quod actor ſequitur forũ rei, ⁊ deberet
hoc examinari coram eo, qui eſſet iudex illius actionis. Idem ſi
petitur per officiũ iudicis. l. ij. C. vbi, ⁊ apud quẽ. in inte. reſti. pe
tatur. Vnũ tamẽ puto aduertẽdũ, q quãdo iſtd officiũ iudicis

imploretur a reo, cui exceptio cõpetit poterit iſta reductio peti
corã iudice ipſius rei, licet nõ ſit iudex actoris. Ratio, q2 cũ iſta
exceptio nõ examinetur principaliter q̃ alias in iudicio actore
agẽte examinaretur incidẽter poteſt examinari corã illo iudice,
corã quo actor haberet neceſſe hãc actionẽ pponere. Nec in hoc
actor grauatur, q2 ſic ipſe de iure communi habet neceſſe facere.
Pro hoc videtur caſus. ff. de trãſact. l. cũ hi. §. trãſactiones ali-
mẽtorũ. vbi dicitur, quod ille iudex debet arbitrari ſuper trãſa
ctione alimẽtorũ, q eſſet futurus iudex ſup lite. Sed quãdo re-
curritur ad iudicẽ, vt ad bonũ virũ recurritur, vt arbitretur, ſup trãſ-
20 actiõe, ergo, ⁊c. Idẽ forte † vbicunq ſuper aliqua exceptiõe dз
k aliquid principaliter examinari, vt cũ reus ad ſui defenſionem[k]
petit examinari teſtes ad eternã rei memoriã: nã fiet examina-
tio corã iudice rei q futurus eſſet ſup cã. Ita dз intelligi l. fi. C.
21 de vſu. pupil. ſcdm vnã lec. † Ex hoc apparet, qd nõ recurritur ad
ſuperiorẽ arbitratoris, ſed ad iudicẽ partiũ ſecũdũ ea, que dixi.
Hoc etiã colligitur, ſi bene aduertatur extra, de arb. ca. expoſita. vbi
papa cognoſcit de arbitramento lato a duce Venetiarũ, q ſibi
22 nõ suberat, tũ partes ſibi ſuberant. ¶ † Quero, intra quantũ
l tẽpus poteſt peti[l] reductio fieri ad arbitriũ boni viri? Spec. in
tit. de arb. §. ſequitur. verſ. ſз intra quod tẽpus, videtur dicere,
quod intra decez dies, ſicut in appellatione, quia iſta eſt quedã
ſpecies appellandi. d. l. nõ diſtinguemus. § cũ quidam. ff. de arb.
quod mihi nõ placet, vt ex pdictis patet. Vel enim hoc ſit iure
actionis, vel proponitur iudicis officiũ, vt examinetur aliqua exce-
ptio, vel defenſio, vt ſ. dixi, ſed actionib. ⁊ exceptionib. nõ pſcri
m bitur tã modico tẽpore, nec etiã officio iudicis[m] pſcribitur, niſi p
triginta vel xl. annos, vt l. ſicut. ⁊ ibi no. C. de preſcri. xxx. anno. ⁊
no. in l. querela. C. de fal. Quid dicem[9]? Queſtio iſta requirit de-
n ciſionẽ principis.[n] Tamẽ de iuris rigore ſcdm ea, que ſunt ſcri-
pta in iure, mihi videtur quod ſi per annum taceat videatur ar-
bitramẽtũ approbare, vt l. qui grauatos. C. de cẽſi. ⁊ cenſitorib.
li. xj. Si tñ itra annũ cõqueſt[9] eſt, nõ tãtũ dico corã iudice, ſз et
extra iudiciũ, ita qd appareret eũ taciturnitate nõ cõſenſiſſe, tũc
eo caſu, quo iſta reductio petitur iure actionis, vel officio iudicis,
qd loco actionis pponitur, tũc tãto tẽpore poterit peti, quanto tẽ
pore durat actio. Sз qñ officiũ iudicis pponitur loco exceptiõis,
tũc ſicut exceptio perpetuo durat, vt l. pure. i fi. ff. de do. exce. ⁊ l.
lз. C. de excep. ita poterit perpetuo peti iſta reductio. Poſſum[9]
etiã dicere, ⁊ forte nõ male, pdicta vera eſſe, qñ petitur p modũ act.
vel offic. iudicis loco excep. vel actionis. Sз qñ iud. officiũ prin
cipaliter pponitur, vt in ɔtractib. ſtricti iuris, ⁊ tũc dз fieri iſta re
ductio intra quadrienniũ hodie, qd de iure antiquo anno vtili fi
23 niebatur, q2 regula eſt, q † qñcũqз officiũ iudicis datur ad reſcindẽdũ
id qd de iure cõi valet anno vt ili finitur, vt l. in honorar. verſ. ſз cũ
24 reſciſſa. ff. de act. ⁊ ob. qd ẽ mẽti tenẽdũ. ¶ † Quero vtrũ poſſit
o renũtiari[o] petitioni reductionis ad arbitriũ boni viri[p] ⁊ ſi re-
p nuntiatur quid operetur? Iſtã queſt. ponit Dy. in d. l. quidã cum
q filiũ.[q] ff. de vb. obl. ⁊ in c. ſciẽti. extra de reg. iur. lib. vj. ⁊ Cy. in l.
cũ antea. C. de arb. Gul. in l. ſi vnus. §. illud nulla. ff. de pac. ⁊ etiã
Spec. ⁊ alij Canoniſte. in c. Quintauallis. ex de iureiur. Poſt
multa videtur mihi ſic dicẽdũ. Aut arbitrator inique arbitratur
⁊ doloſe ⁊ tũc talis renũtiatio circa hoc nihil operatur. l. ſi vnus.
§. illud nulla. ff. de pac. ⁊ l. ſi cõuenerit. la j. in fi. ⁊ l. conueniri. ff. de
pac. do. Ita loquitur tota diſputatio Dy. in c. ſcienti. Si vero ſine
dolo, tunc aut deceptio eſt in magna quãtitate, aut parua. Si in
magna poteſt peti reductio. Si in parua, tunc ſecus, argu. ff. de
r min. l. ait pretor.[r] §. quid tamẽ. ⁊ l. ſi ex cauſa. in prin. eo. ti. ¶ In
s eſt[s] ergo in hac renuntiatione tacita conditio de non petendo
reductionẽ, ſcilicet niſi immoderate lederetur, arg. l. quero. §. in-
* ter locatorẽ.* ff. loca. ⁊ l. qdã cũ filiũ. ff. de ver. obli. ⁊ ita debet in-
telligi glo. in l. Idem Põponius ſcribit ſi meis. §. recepiſſe. ff. de
arbi. que dicit q arbitrator poteſt auferre de iure vni[9], ⁊ dare
alteri, ſubaudi moderate accipiẽdo. Sed ſi in renũtiatione eſſet
t dictũ,[t] q poſſet accipere de iure vnius, ⁊ dare alteri in parua, ⁊
magna quãtitate moderate vel immoderate, tunc valet illud pa
ctũ ſecũdũ Hoſt. arg. l. j. §. ſi cõueniat. ff. depoſiti. niſi eſſet nimis
magna quãtitas, vt dicit ipſe in d. c. Quintauallis. ſed hoc nõ
v probat. Sed poteſt probari ſic,[v] exceſſus in nimis magna quan
titate facit preſumi dolũ. l. omnes. §. Lucius. ff. que in frau. cred.
⁊ quod habuiſtis no. in l. patronũ. ⁊ l. qui teſtamẽtũ. ff. de proba
tionib. ſed dolus nunquam venit in generali remiſſione, vt dixi,
⁊ probatur in l. creditor. §. Lucius. ff. tit. j. ergo, ⁊c. Pro declara
tione predictorum vt ſciamus qualiter iniquitas arbitramenti
x coram iudice detegatur, quero[x] que dicatur † parua, vel magna
25 quantitas? Et videtur q quando ſit exceſſus vltra dimidiam
y iuſti pretij tunc dicatur quantitas magna. l. ſecunda. C. de re-
z ſcinden. vendit. In contrarium videtur caſus. hic,[z] q magna
quantitas dicatur quando eſt exceſſus in vj. parte quantitatis,
⁊ videtur tex. in prin. ⁊ l. vñ ſi nerue. cõi iuncto prin. l. ſeq. ff. eo. Nã
cum in

cum in dubio partes ſocietatis debeãt eſſe equales. l. ſi non fue
rint. ſ. eo. ⁊ cũ vni adiudicauerit vnã partẽ, alĳ duas de toto, vel
vni trientẽ, alĳ beſſem, facta cõputatione nõ reperit exceſſus, niſi
in ſexta parte toti⁹, tñ in l. vnde ſi Nerue. dicit, ꝙ arbitramẽtũ
cõtinet manifeſtã iniqtatẽ, qd eſt notãdũ. Ad l. ĳ. C. de reſc. vẽd.
reſpõdeo, ꝙ ille tex loq̃t, qñ qs ledit in taxatiõe facta a ſe preti:
ſecus in taxatiõe pretĳ facta ab alio. Tũc eñ nõ ſufficit exceſſus
in ſexta parte, vt hẽ caſus, ⁊ iõ ſub dubio forte dico, qd ſi aliqs
eſt deceptus in ſexta parte facto cõtractu ꝑ ꝓcuratorẽ nõ habẽ
tẽ ſpeciale mãdatũ[a] ſi ꝯ ꝓcuratorẽ nõ poſſet hr̃e regreſſum, poſ
ſet implorare remediũ. d. l. ĳ. C. de reſc. vẽdi. ſcilicet qd ptiũ ſup
pleat, vel a ꝯtu diſcedat, ꝑ hãc legẽ, nõ tñ ꝓ certo firmo modo.*
* ¶ Quero, [b] vtrũ † arbitramẽtũ poſſit detegi equũ, vel iniquũ
b ex nouis probationib⁹, [c] an ſolũ ex his q̃ facte ſunt corã arbitra
26 tore. Et videtur qd ex nouis ꝓbationib⁹, ſicut in cauſa appella-
c tionis. l. eos. C. de appel. ⁊ l. ꝑ hãc. C. de temp. appel. Puto ſic
dicẽdũ. Q̃nq3 in cauſa reductiõis ad arbitriũ boni viri eſt ne-
ceſſe qd detegat dolus arbitratoris, vt patet ex his que dixi ſ.
in ꝓxima queſt. de renũtiatiõe, ⁊ tũc nõ põt eqtas, vel iniquitas
detegi, niſi ex eiſdẽ actis, qꝛ faceres nouas ꝓbationes que arbi
tratori nõ fuiſſent facte, ⁊ ſic ignoraſſet ⁊ nõ detegeret dol⁹ ipſi⁹
q nõ cadit in ignorãtẽ, ſ3 venit ex animo, vt l. j. ſ. de dolo: niſi fa-
cto ipſius accideret ne ꝓbationes fierẽt corã eo: vt j. de euic. l. ſi
d dictũ. ſ. fi. Qd aũt dixi[d] nõ poſſe fieri nouas ꝓbatiões, intelligo
omnino nouas. Si vellẽ eñ ꝓbare corã arbitratore ſic fuiſſe ꝓ-
batũ, põt etiã ꝑ teſtes, cũ arbitrator nõ habeat de neceſſitate
facere ſcripturas, qꝛ ñ ſeruat ordinẽ iudiciorũ, † ⁊ iõ etiã dicta
27 teſtiũ, ⁊ alia acta poſſent ꝓbari ꝑ teſtes, vt j. de ꝓbatio. l. quo-
ties. ſ. fi. in gl. ſup ṽbo, ſolũ heredẽ, de teſtib. l. curẽt. ⁊ ibi not.
Pro hoc facit qd dicimus qñ appellatur ab interlocutoria, qꝛ
opꝫ qd doceatur, qd iudex grauauerit: opꝫ eñ, qd iuſtificetur ex
ꝑmis actis. l. ait p̃tor. ſ. de mino. ⁊ extra de appel. appellãti. in
e cle. Si vero[e] nõ eſt neceſſe, qd dol⁹ arbitratoris detegat, tũc po-
teſt equitas vel iniquitas detigi ex nouis ꝓbationibus, argu-
mento d. l. eos. C. de appella. ⁊ l. per hãc. C. de temp. appell. Pro
hoc facit l. vnde ſi Nerue. j. eo. dũ dr̃ ſi arbitriũ ita prauũ eſt. ⁊c.
nõ dr̃, ſi arbitrator fuerit in dolo, ſ3 ſi arbitriũ in ſe re ipſa ini-
28 quitatẽ cõtineat. ¶ † Sed quero, qd hz ꝓbare[f] ad detegendã
f iſtã iniquitatẽ: Reſpon. qd arbitrator aſſumitur ſup cõtractu,
qd ſit probãdũ declaratur in l. qd eñ. in fi. ſi eñ pſone ſint equa-
les, partes ſocietatis debent eſſe equales. Sed ſi in perſonis eſt
varietas in opera vel induſtria, vel in pecunia, tũc boni viri eq-
tas facit vt partes poſſint eſſe inequales. Iſta ergo equalitas
vel inequalitas erit ꝓbãda ex qua detegitur arbitriũ eſſe equũ
vel iniquum, ⁊ iſtud in cõtractu eſt facile. Si vero arbitrator
aſſumitur ſuper lite, vt dixi ſupra, videtur aſſumi ſup cõtractu
tranſactiõis ineundo ſuper lite illa. Qualiter ergo ꝓbat, ⁊ dete
gatur iniquitas, iudicio meo habem⁹ legẽ determinatẽ h̃ clare,
ſ. de tranſactio. l. cũ hi. in ꝑnc. ſ. vult igitur. ⁊ ſ. fi. vbi dr̃, qd lex
voluit, qd iudex ordinarius eſſet bonus vir, q arbitraretur ſu-
per tranſactione alimentorum, ⁊ ad hoc vt recte arbitretur, de-
clarat in ſ. vult igitur. vbi vult quod cognoſcat de cauſa, quare
peruenitur ad tranſactionem. Demodo quantum hinc inde ſit
dandum, vel detinendum de perſonis tranſigentium, videbitis,
g vt ibi patet. Ex quo habes quod coram iudice reductionis[g] nõ
ſufficit probare arbitratorem contra iuſtitiam arbitratũ eſſe in
totum vel in partem: non enim ad hoc aſſumitur, vt ſecundũ iu-
ſtitiã iudicet, vt ſ. dixi, ſed vt in tranſactione interueniat, ſed de
bet probari cauſa quare quis petebat, ſeu quare quis ſe defende
bat. Itẽ vt arbitretur ſecũdũ qualitatẽ perſonarũ. Item quan
tum in iſto dubio equum fuiſſet tantũ alterũ alteri trãſactiõis
nomine dari vel equum fuiſſet nil dari vel totũ dari: ⁊ ex hoc eſti
matur modus, in quo arbiter debuit cõdemnare. l. cum hi. ſ. mo
dus. ſ. de trãſac. ⁊ hoc eſt qd no. in d. l. Lucius. ſ. fi. j. ad Treb.
h ⁊ ibi vide quod dixi vbi quãdo quis[h] eſt deceptus in tranſactio
ne, inſpicitur non veritas ſed eſtimatio dubĳ euentus illius li-
i tis.[i] Et ex hoc apparet quod articuli, ⁊ probationes tũc debẽt
concludere quod tũc cum arbiter iudicauit ſic erat equum, quia
tales, ⁊ tales probatiões habebat. ¶ Non enim ſufficeret ſibi ſi
hodie ſuperuenirent probationes de nouo, vel. l. ſub pretextu. C.
k de tranſactio. ¶ Quero,[k] quando † examinatur equitas,[l] vel
29 inequitas arbitrĳ, vtrũ arbitratores poſſent ſuper hoc teſtimo
l nium ferre: Certe ſi ipſi inueſtigauerũt de facto nec ſunt alie ꝓ
bationes, poſſunt examinari, ſi ſunt duo, ⁊ eis creditur, vt j. c. cũ
dilectus. extra de elec. circa quod vide Innoc. extra de arbit. c. ĳ.
30 ¶ † Quero, qd ſi i cõpromiſſo ſit dictũ[m] qd ex nũc partes homo
m logauerũt quicqd fuerit arbitratũ ſiue iudicatũ. Dy. cõſuluit,
quod homologatio, que preiudicat, debet fieri poſt laudũ: alias
ſi fiat ante, eſt idem iuris quod dictũ eſt in renũtiatione ſimpli-
31 citer facta: videtur enim homologare, ſi equũ fuerit arbitrat⁹.
* ¶ † Quero, quid ſi eſt iuratũ ſuper cõpromiſſo[n] in quo eſt renũ
tiatum petitioni reductionis: Reſpon. ꝙ inſtrumentũ habet in
ſe illã conditionẽ, quã habet pactũ preãbulũ, ſcilicet nõ venire
contra, ſi equũ arbitratus fuerit, vt in c. Quintaualhs. extra de
32 iureiur. ⁊ l. fi. C. de non nu. pec. ⁊ l. ſi. in prin. j. ad munic. ¶ † Que
ro, ſi ille, qui petit reduci, ſuccubuit, an poſſit ab eo exigi pena:
Dy. cõſuluit ꝙ ſic, tu declara, vt dixi in l. Iulian⁹. circa ꝑmã lec.
o ſ. de cõd. ind. ¶ Quero, q̃ eſt rõ differẽtie[o] qd † arbitramentũ
33 põt peti reduci ad arbitriũ boni viri, ſ3 ſentẽtia arbitri non:
Breuiter, qñ qs compromittit in aliquẽ tãq̃ in arbitrũ, ſic, vt
ſeruet ordinẽ iudiciariũ, ſaltẽ in iudicãdo, cõtẽnit iudicẽ ad quẽ
ptinebat iſta iuriſdictio, ⁊ iõ ad eũ nõ põt redire, arg. ſ. de arbi.
l. litigatores. in ꝑn. ⁊ hoc eſt qd dr̃ tex. cum gl. Et qñ cõpromittit
in arbitrũ cõpromittitur in eam, vt in ſolũ bonũ virũ, ⁊ ita qd
ab ei⁹ dicto nõ recedat, nec ad iudicẽ eatur, vt ſ. de arb. l. iĳ. ſ. j.
ibi quaſi virũ bonũ, ⁊c. vt ibi dixi. S3 qñ cõpromittit in arbitra
torẽ cũ ſemꝑ fiat ſup cõtractu q celebrat ex partiũ cõuẽtiõe, nõ
ex iudicis authoritate, tũc nulla fit iudici iniuria, ⁊ aſſumit arbi
trator tãq̃ bonus vir ſimpliciter. Et ſi diceret in cõpromiſſo, ꝙ
aſſumitur tãq̃ bonus vir precipue, ⁊ ita quod nõ eatur ad aliũ,
p tunc iſta verba nõ operãt[p] ꝑtm quãtũ renũtiatio. de qua ſ. dixi.
34 † Poſſemus querere vtrũ arbitrator debeat arbitrari ꝑſenti
bus partib⁹, ita quod eis abſentibus nõ poſſit: Doct. tãgũt in
l. vlt. C. de cõtrah. emp. Dixi plene in l. ſi qs arbitratu. j. de ver.
obl. Itẽ an excõmunicatus, vel exbãnit⁹ poſſit eſſe arbiter, vel
arbitrator, dixi in l. ex facto ſ. ſi qs rogatus. el ĳ. j. ad Trebel.
ver. iſta queſtio fuit. Itẽ vtrũ furioſus habẽs dilucida interual
la. Uide gl. in l. cũ furioſus. ſ. de iudi. ſup verbo adĳcitur. Itẽ
vtrũ filiuſfam. inuito patre. Dic ꝙ ſic, vt in l. iĳ. ſ. ſed ⁊ ſi filius.
ſ. de pecu. Utrũ preſbyter poſſit cõpromittere. Uidetur, ꝙ nõ,
vt dicit Cy. C. de tranſac. l. preſes. Quis aũt poſſit eſſe arbiter,
⁊ qs poſſit cõpromittere, ⁊ de quibus rebus, ⁊ formã cõpromiſ-
q ſi, vide pleniſſime ꝑ Hoſt. in ſum. huius ti. in iſta materia.[q] Itẽ
intra quãtum tẽpus arbiter debeat arbitrari, dixi plene in l.
multa. j. de condi. ⁊ demonſt. ⁊ j. de leg. ĳ. l. j. ⁊ ibi plene ſcripſi, ⁊
hec de iſta materia dicta ſufficiant.

ADDITIONES

a POMA. ¶ Arbitrorũ. Adde in materia huius ſ. que ſcripſi j.
in hoc ſ. ver. que vtrũ poſſit renunciari. Item adde quod huic
arbitrio boni viri nõ poteſt renuntiari, quia ſemper intelligi-
tur ſi equum arbitratus fuerit. Ita Paul. de Caſt. in l. tres fra
tres. ⁊ in l. tale pactum. ſ. qui prouocauit. ff. de pac. Alexã. cõſil.
xxiĳ. vol. ĳ. quod intellige, etiam ſi eſſet iuratum, vt per Ale. cõſi.
cxxxj. vol. ĳ. Rom. conſi. ix. ⁊ in conſi. xxvĳ. Panor. conſil. lxxvĳ.
vol. ĳ. Fel. in c. propoſuiſti. de probat. Barb. cõſi. xlj. vol. ĳ. Are.
conſi. xc. Fed. conſi. cxxv. ⁊ conſi. cxlĳ. vbi ponit, quid iuris, quan
do eſſet iuratum. Alex. conſi. liĳ vol iĳ. Ancha. conſil. clxvĳ. vbi
ponit, quid ſi eſſet iuratũ, vel data ampla poteſtas ⁊ ꝑ ſtatutũ,
⁊ Bal. conſi. cclĳ. in ĳ. par. Soc. conſi. xxiĳ in primo dubio.
b ALEX. ¶ Op. ad prin. Hic adde Bar. in l. quib⁹ diebus. ſ. Ter-
milius. de cond. ⁊ demonſt.
c ALEX. ¶ Bon⁹ vir. Adde q̃ habes poſt Bartolũ in d. ſ. cũ ita.
POMA. ¶ Uide Fel. in c. j. in ṽ. quarto no. de cõſti. Et ex hoc ſe
quit, ꝙ ille q põt arbitrari aliquid arbitrio boni viri, debet ſe-
qui ſtatuta, ⁊ conſuetudines loci, per Alex. conſi. cxxix. vol. ĳ.
d ALEX. ¶ Arbitratus eſt. Per Bal. in l. fi. in iiĳ. queſt. C. de cõ-
trah. emp. Et qd ſi nulliter eſt arbitratus, adde ipſum Alex. in
c. dilecto. extra de appel. Et an ſi data eſt poteſtas arbitro ſepi⁹
pronuntiandi poſſit poſt latum laudum iterum pronuntiare,
vide Pet. de Anch. conſi ccxxĳ.
e ALEX. ¶ Pignora. Adde Bal. in l. fi. in x. q. C. de contrah. emp.
⁊ ibi etiã quid in pena, ⁊ fideiuſſoribus. Adde, an lato laudo, cõ-
tra principalem, qui dedit fideiuſſorem poſſit fieri executio con
tra ipſum fideiuſſorem. Pet. de Anch. conſi. xxxiiĳ. POMA. ¶
Uide Franc. de Cur. in trac. ſeq. q. xviĳ.
f ALEX. ¶ De apparatu. Uide per eũdẽ in d. l. j. ſ. ⁊ poſt operis.
⁊ Bal. in l. ſed ⁊ ſi in ſeruum. ſ. ſi quis iudex. de arbi.
g POM. ¶ Primo. Uide Iaſ. in ſ. omnium. j. col. Inſti. de acti. ⁊
quid differat arbiter a iudice, vide Angel. Are. in d. ſ. omnium.
Alex. cõſi. xiĳ. vol. j. ⁊ l. j. ſ. ⁊ poſt operis. ff. de ope. no. nun. Oria.
in tractatu, de arbi. in j. char.
h ALEX. ¶ Arbitratorẽ. De iſtis differentĳs plura vid per An.
⁊ Im. in c. Quintauallis. de iureiu. Add Spec. in ti. de arb. ſ. j.
* CLAVD. ¶ Aduertis. Hoc qualiter intelligatur, docet Bald.
in c. iĳ. de offic. deleg. ⁊ Panor. in c. ſi quando. eo. titu.
i POM. ¶ Arbitramentum. Uide ad hoc remiſſiue Alex. conſil.
cxix. vol ĳ. ⁊ conſi. xix. vol. iiĳ. ⁊ conſi. xiĳ. vol. j. Cardin. conſi. cxlſ.
Ana. conſi. xvj. col. j. Soc. in conſi. lxxxv.
k ALEX. ¶ Sequeretur. Uide quod not. Lud. in rub. de arbi.
ALEX. ¶ Lite. Uide quod no. Rom. in rub. de arb.

m ALEX. ¶ Tranſactio. Et qualiter intelligatur qđ arbitramẽtũ eſt trãſactio, adde Bar. in l. qđ ſi Epheſi. §. j. ſ. de eo qđ certo loco. & Bar. in l. furti. §. qui iuſſu. ſ. de infa. & late Bal. in l. j. C. ſi aduerſus trãſactionẽ. in l. ij. ad fin. C. de ſacroſanc. eccle. & in l. ꝓ⸗ſes. ad fi. C. de tranſactio. & in l. ſ3 & ſi in ſeruum. §. j. de arbitr. ſi tñ ſtatutũ faceret mẽtionẽ de tranſactiõe, nõ veniret arbitramẽtũ. q2 nõ eſt ꝓprie trãſactio, ſm Imo. in c. ſi qñ. de offi. deleg. & vide Fulg. in l. ſi diuerſa. C. đ tranſa. Et ad materiã vide que habes poſt Bar. in l. fi. j. de bono. poſſeſſ. ſecundũ tabulas. Et ad aliud qđ dicaꝛ eſſe trãſactio, vide qđ circa hoc đt Bar. i l. iij. §. ſi ſeru⁹. ſ. de peculio. Adde qualiter arbitramẽtũ dicaꝛ trãſactio. Bal. cõſi. liiij. & cxcvij. lib. j. conſi. xxij. lib. ij. & cõſi. clxxxv. lib. iij. Ang. cõſi. cxcviij & ccxviij. Pau. de Caſ. conſi. lxx. & lxxix. Alex. conſi. lxxxij. lib. j. & in conſi. xl. col. j. in v. vol.

* CLAV. ¶ L. ij. de iureiur. Vide Ro. l. ſi qs cũ aliter. de ver. obl. verſi. quero quando dictum eſt. & Pan. in c. dilecta. de reſcrip.

n POM. ¶ Quero qd. Viđ Ale. in l. nemo põt. de leg. j. Fel. in c. quoniã ꝫ. de ꝓb. Alex. cõſi. xcvj. vol. j. Et cõſidera an dictũ Bar. ꝓcederet qñ tales arbitri eligerẽtur ex forma ſtatuti: tũc eñ nõ haberent iuriſdictionem a partibus, & ſic ceſſaret ratio Bar. Alex. ſequitur Bartolum conſilio xxij. volumine v.

o ALEX. ¶ Cognoſcere. Vide tamen ꝑ eundẽ no. in l. diẽ ꝓferre. §. ſtari. ſ. de arb. hic adde Sal. in l. cum antea. C. de arb.

p ALEX. ¶ Falſum. Et ſic no. ex ꝑmo dicto, qđ partes nõ poſſunt facere, quod in cauſa procedaꝛ ſummarie, & de plano. de quo vide concor. per Moder. in l. nemo poteſt. de leg. j.

q ALEX. ¶ Remittere. Adde ad hoc qđ ſcripſi in l. ius publicũ. ſ. de pac. Ađ Bar. i đ. aut. offeraꝛ. i fi. & ađ Sal. in loco ꝑxi. al.

r ALEX. ¶ Coram arbitro. Facit l. diẽ ꝓferre. §. ſi qs litigatorũ. ſ. de arb. & adde, quid ſi arbiter elegit vnã viã in pronuntiando, an aliã eligere poſſit, vide Bar. in l. ſi dominiũ. j. de fur. & Spec. in tit. de arb. § ſequitur. & Ja. But. in l. j. ſ. de iudi.

s ALEX. ¶ Dictũ eſt. In hac q. l3 Bar. hoc nõ decidat, tñ ipſe in l. diẽ ꝓferre. §. ſtari. de arb. expreſſe firmat, ꝙ ſentẽtia nulla ſit & ei ſtari non debeat, ſi eſt iniuſta, & ſic ꝫ ius litigatoris ꝑ l. nõ diſtinguem⁹. §. de officio. e. ti. ſ3 cõtrariũ t3 Ant. in c. ex inſinuatione de reſcri. q2 dicta verba qđ debeat ſentẽtiare. de iure poti⁹ ſonãt in monitionẽ, ꝙ in cõditionẽ, per no. per Io. And. in c. ex inſinuatiõe, qđ retuli. Inſtit. de act. in §. in bone fidei. in fi. q2 arbiter debet pronũtiare de iure. l. j. ſ. de arb. l3 arbitrator poſſit in aliquo ledere partẽ. l. idẽ Pomponi⁹ ſcribit, ſi de meis. §. recepiſſe. eo. tit. & ſic videꝛ exprimi, qđ tacite inerat in arbitrio. iõ nõ operaꝛ expreſſio. l. iij. de leg. j. ſ3 đ. Io. in đ. c. ex inſinuatiõe. đt qđ ꝫ Ant. fortiter facit, q2 l3 quo ad hoc, vt arbiter faciat litẽ ſuã videaꝛ dicta clauſula ineſſe, ſi aliter faciat in l. pen. cõiũcta gl. C. de pac. tñ ad validitatẽ ſentẽtie, & cõmiſſionẽ pene nõ videꝛ ineſſe, arg. qđ ſtari debeat ſentẽtie arbitri, ſiue equa, ſiue iniqua ſit: alias committeꝛ pena. đ. §. ſtari. & iõ videꝛ exprimi aliter quã inſit, cũ exprimatur ad tollẽdũ effectũ pene. facit đ. §. de officio. & iõ cũ aliter exprimaꝛ, quã inſit d3 aliter operari. l. iij. §. ſi filius. de liberis & poſth. & no. in đ. l. iij. ꝑ Bar. & bñ facit qđ ibi no. Bar. in ſimili in đ. l. iij. qñ exprimit arbiter tẽpus ſolutionis in ſententia an admittatur purgatio more. Itẽ ꝓ iſta parte adducit, q2 qñ trãſfunditur illud qđ de iure ineſt i forma mãdati hominis, nõ videtur a forma recedẽdũ. c. cũ dilecta. & ibi no. de reſcrip. l3 Ant. nitatur ad illud c. reſpõdere. ſ3 eius reſpõſio nõ videtur eneruare contrariũ, & hec pars videꝛ ſ3 eũ verior, & magis practicatur, preſertim qñ cõpromittitur in aliquẽ tanquã i arbitrũ & arbitratorẽ, hoc acto, qđ poſſit procedere de iure, & de facto, & determinare de iure tãtũ, nã q̃tidie dicitur ſentẽtiã fore nullã, ex eo, q2 nõ pronũtiauit de iure, ſm qđ tenebatur ſ3 eum, & per eũdẽ in c. Quintauallis. in iiij. differẽtia. de iureiu. Poſſet forte dici tenẽdo opi. Ant. qđ talis arbiter dicatur de iure ꝓnũtiaſſe, cũ clarũ ſit de iure tenere ſentẽtiã talẽ iniuſtã ꝫ ius litigatoris, ergo cũ a iure ꝑmiſſum iudici ſit & h̃ valide facere poſſet, ſeruata eſt forma compromiſſi, igitur, &c. vt ꝑ doc. in c. Quintauallis. Quero qd ſi ſimpliciter cõpromittatur in aliquẽ, an in dubio intelligatur in arbitrũ. Dicas ꝙ ſic, nõ vt arbitratorẽ, ſ3 Spec. in tit. de arb. §. ſi. ver. qd ſi ſimpliciter. qđ ſequitur Ioan. in l. j. §. & poſt operis. de oper. no. nun. & hoc, quando vtroq3 caſu fieri poteſt, ſecus ſi vt in arbitratorẽ tãtũ fieri poſſit: q2 tũc itelligitur eo modo factũ, quo fieri poteſt, arg. l. quoties. de ver. ob. Ita intelligit Io. in đ. §. & poſt operis. qđ no. & adde qđ no. doc. in l. epiſcopale. de epiſ. aud. Et idẽ no. Io. in c. j. de lit. cõte. dixi in l. ius publicũ. ſ. de pac. poſt Bar. Sed quid ſi arbiter elegit vnã viã in proſequẽdo, an aliã eligere poſſit in ꝓcedẽdo? Vide Bar. in l. ſi dominiũ. j. de fur. & Spe. in tit. de arbi. §. ſequiꝛ. & Iac. But. in l. j. ſ. de iudi. Sed, retẽto eo themate, ꝙ debeat de iure pronũtiare, an intelligatur de iure cõmuni, vel municipali, vide Bal. in l. quicunq3. C. de ſer. fugi. vbi videtur tenere, ꝙ de iure cõmuni tanquã nobiliori. Et idẽ Io. And. in tit. de arbi. § excipitur. circa ꝑin. Bal. cõtra in l. iuſtitia. ſ. de iuſt. & iure. qui moueꝛ ꝑ no. ꝑ Inn. in c. certificari. de ſepult. vbi vult, ꝙ ſi quis petat quartã q̃ ſibi debeꝛ de iure cõmuni, intelligiꝛ etiã petere eã que debeꝛ de cõſuetudine, ſ3 an ad ius ciuile, vel canonicũ? Bal. đt ꝙ ad ius ciuile de quo iure ẽ ſtatutũ: ita đt in l. ſi. de ſucceſ. edic. & in l. ij. & l. ſi nõdũ. C. de fur. qđ intelligit Bal. qñ loqueretur in materia ciuili ſecus ſi in materia ſtatutorũ ſtatutũ repugnaret, puta q2 loqueretur de matrimonio, vel de vſuris: q2 in hoc ius commune corrigiꝛ per ius canonicũ, facit xxxv. q. v. c. ad ſedẽ apoſtolicã. & viđ ali. qua bona ꝟba ꝑ Bal. in l. ſi qñ. C. de inof. teſta. & vide no. ꝑ Bal. in l. nõ codicillũ. C. de teſtamen. & Io. An. in c. innotuit. de offi. dele. & Imo. in c. ex parte. de arbit. Adde qđ Bal. in l. ſi ſeruus pluriũ. §. fi. poſt Bar. de leg. j. dicit ꝙ ſi fuit cõpromiſſum in aliquẽ, vt in arbitrũ & arbitratorẽ, ſi pronũtiãdo accumulat vtrãq3 poteſtatẽ ꝙ hoc caſu pot̃erit peti hec reductio ſue ſentẽtie propter iniquitatẽ ſicut arbitratoris: q2 hoc eſt magis equũ, & ideo in hac miſtura preualere d3, argu. eius qđ no. in l. ſi vir. in fi. j. ꝑ donato. Et hoc etiã ponit Imo. in l. nemo põt. de leg. j. & ibi đt ꝙ hoc eſt ſingulariter notãdũ, & ꝙ ñ meminit alibi ſe hoc legiſſe, & ibi hoc limitat Io. niſi eſſent in ſñia hec verba, omnimodo, via, iure, & forma quibus, &c. q2 tũc videꝛ ſe referre ad viã efficaciorẽ, & ſic ad viã arbitri, alias đt recurrẽdũ ad cõiecturas. Et adde tex. in l. quãquã. & in l. in teſtamẽto. C. de teſt. milit. vbi qs ſemꝑ videtur exercere viã ordinariã, & illa iura ibi, ad hãc queſtionẽ inducũt doc. & adde ea que đt Io. in fi. in đ. l. nemo põt. vltra ea que primo dixit. Itẽ circa id qđ dixit hic Bar. vide qđ dixi in l. j. in prin. ſ. de eden. & Adde Bal. in l. ſi ſeruus pluriũ. j. de leg. j. Vide Ludo. in rub. de arb. & ꝑ Guid. de Suza. in l. ſi qui ex cõſenſu. C. de epiſ. audiẽ. & Bar. in l. j. C. de arbi. & i đ. l. nõ codicillũ. & ibi dixi poſt eũ. Adde an & qñ impoſitũ eſt arbitratori q2 ſentẽtiet de iure an eius ſñie ſit ſtandum quoddã cõſiliũ inter cõſilia Bal. ccccclxxvij. qđ inci. Io. Fed. lib. iiij. ſatis late ibi videbis qđ ſñie ſit ſtandũ, & inquãtũ tãgitur an cũ dictũ eſt, qđ pronuntiet de iure, debeat itelligi de iure cõmuni, vel municipali, vltra ea que plene tradit Feli. in c. ius generale. j. diſtin. Adde ꝙ Bal. conſil. ccccxcvj. đt, qđ qñ ꝓfertur inter duos homines eiuſdẽ municipij d3 intelligi de iure municipali. Si autem diuerſi municipij, debet intelligi de iure communi, vide etiam Ro. conſi. cclij. vbi ponit, ꝙ renuntians omni iuris auxilio, dicitur renuntiare etiam iuri communi. Quo vero ad tertium cum eſt accumulata poteſtas arbitri & arbitratoris quam viam elegiſſe videatur in pronuntiando, adde eundem Alex. cõſi. xiij. & xcvj. lib. j. per Ro. vnũ verbum conſi. cclxv. per Bal. vbi ſ.

* ALEX. ¶ Arbitrũ & arbitratorẽ. Ađ no. ꝑ Bal. in l. nõ codicillũ. C. de teſt. Io. an. in c. innotuit. de offi. del. Imo. in c. ex pte. de arb. adde ꝙ Bal. poſt Bar. in l. ſi ſeru⁹ pluriũ. §. fi. de leg. j. đt, ꝙ ſi cõpromiſſum eſt in aliquẽ tanq̃ in arbitrũ & arbitratorẽ, q in ꝓnũtiãdo accumulat vtrãq3 poteſtatẽ, ꝙ poterit peti reductio ſue ſñie. & hoc ẽt ponit Imol. i l. nemo põt. de leg. j. & ibi đt ꝙ hoc eſt ſinglr̃ notãdũ: & ibi limitat, niſi in ſñia eſſent hec ꝟba, oĩmodo, via, iure, & forma qb⁹ &c. q2 tũc videꝛ ſe referre ad viã efficaciorẽ, & ſic ad viã arbitri: alias đt recurrẽdũ ad cõiecturas. ad. de text. in l. q̃q̃. & in l. in teſtõ. C. de teſta. mili. vbi qs ſemꝑ videꝛ exercere viã ordinariã. Adde Lud. in rubr. de arbi. Guido. de Suza. in l. ſi qui ex conſenſu. C. de epiſco. aud. Bal. in l. j. C. de arbi. & in đ. l. non codicillum. & ibi dixi poſt eum.

t POMA. ¶ Reſpõdeo. Vide Lãf. in trac. de arb. q. ij. Alex. & ibi ſcribẽtes. in l. ſi ſeruus pluriũ. §. fi. ff. de le. j. & Are. cõſi. cxxxviij. Cuma. cõſi. vij. Alex. cõſi. xiij. vol. j. Barb. cõſi. xlj. vol. j. Car. cõſ. xxix. Barb. in c. ij. de offi. deleg. & in dubio videtur pronuntiare tanquam arbitrator. Ita Felyn. in c. cum ex officij. de preſcript.

v POM. ¶ Quero. vide Lanf. in tract. de arbit. q. v. aliquid per Fely. in c. cum ex officij. de preſcri. Et ad has duas q. vide Bal. conſi. xliij. col. fi. in v. parte, & vide vnum verbum Fely. in c. cum ſuper. col. fi. de offi. deleg. & Pau. de Caſt. in l. j. ſ. de iud. & in l. nõ codicillum. C. de teſta.

x ¶ Renuntiari. Contra videtur velle Bar. in extrauagã. ad reprimendum in verbo prout. Pro ſolutione vide eiuſdem conſ. xxj. incip. videtur.

y POMA. ¶ Arbitratoris. Vide alex. conſi. j. in iij. vo.

z POMA. ¶ Iſtud vltimum. Idẽ tenet Alex. cõſi. cxxx. inci. in cauſa Stratiarolorum. & conſi. ſeq. in iiij. vol.

a POMA. ¶ Sed eſt agendum. Vide Aret. conſi. xvj. Card. conſi. cxxxvij. col. fi.

b ALEX. ¶ Non autẽ. Ad iſtã q. vide qđ no. Bar. in l. iij. ſ. de arb. & i l. fi. j. de bon. poſ. ſ3 tabulas. & ađ Sal. in l. cũ antea. C. đ arb.

c POMA. ¶ Preterea. Vide Alex. in l. j. de leg. j.

d ALEX. ¶ De arbi. Et ſequitur Imo. in l. ſi conuenerit. j. de re iud. adde Ro. conſi. ccxxv.

Poma.

e POMA. ¶ Quero. Uide Alex. ↄſ. cxxxi. in ij. vo. ↄſi. cccxiij. quo iure ſnĩa arbitratoris reducaꝛ ad arbitriũ boni viri, vide Dn. in trac. de arbi. q. xviij. Et not. ꝙ nõ ſufficeret reclamare a laudo niſi petaꝛ illud corrigi, ⁊ ad arbitriũ boni viri reduci, ⁊ niſi hoc peteret, iudex ex officio ſuo nõ poſſet ꝓcedere. Ita Alex. ↄſ. xci. vol. ij. Uide qd ex hoc dicto inferat Ale. ↄſil. cxxiij. col. fi. v. vol.

f ALEX. ¶ Snĩa arbitratoris. Et opi. Inn. vꝛ approbare in effectu Guid. de Suza. ĩ l. ſi q ex ↄſenſu. C. de epiſ. au. ⁊ adde Bal. in l. ij. i. q. C. de reſcin. vẽ. ⁊ ẽt in q. iij. Sʒ qd erit remediũ ſi pena ſit appoſita? vide qd dixi poſt Bar. ĩ l. Julian⁹. ſ. ꝺ ↄdi. ind. ſm Jac. bu. ⁊ dic, ꝙ ꝑ tale offm̃ iudicis, vel ꝑ talẽ recurſuʒ ad ſuperiorẽ iudicẽ ſuſpẽdiꝛ iudiciũ, ⁊ man⁹ primi iudicis ſunt ligate: ſm Jac. de Bel. ⁊ Bal. in c. ſancim⁹. quo tꝑe miles. Sʒ iſtis adde, qd Bal. in l. fi. de app. reci. vꝛ velle, qd ab arbitramẽto poſſet appellari, ⁊ qd iſta reductio ſit actio, vide Bal. ĩ l. iij. C. de arb. vbi dt, ꝙ eſt actio de iniqtate, nõ de nullitate, qd bñ no. Bal. ĩ l. arbitro. q ſat. cog dt qd petiꝛ reductio offõ iudicꝫ, ꝑ ibi no. ꝑ gl.

g ALEX. ¶ Poſſunt. Adde ad hoc Bar. in l. vnica. in fi. in ver. cõtra hoc oppo. ſ. de condi. ex leg.

h ALEX. ¶ Judex. Quis erit iudex ĩ petẽdo reductionẽ ad arbitriũ boni viri? adde Bar. in d. l. ij. C. vbi ⁊ apud quẽ. Sed nũqd iſte iudex reducẽs, poterit declarare laudũ nullum? Bal. tʒ qd ſic, in c. ſancim⁹. quo tꝑe miles. Adde qd Pau. de Ca. ibi reprobat. Bar. Ro. ↄſi. cclxv. dt qd hec nõ ſunt ſcripta Bar. ⁊ qd nullo mõ pſona litigatoꝛ eſt ↄſiderãda. Fed. latiſſime diſputãs. q. cclxxxv. tʒ iudicẽ rei adeũdũ. Ang. ↄſi. cc. ſequiꝛ dicta Bar. hic. ¶ POMA. Uide Lãfr. ĩ trac. de arbi. ij. q. ⁊ ſeq. ⁊ xxxij. ⁊ ſeq. q. ⁊ queſt. xliij. col. vl. Fed. ↄſi. cclxxxv. in j dub. Feli. in c. i. de pſcri. Ant. de But. ↄſi. lj. Card. xvj. in ij. dub. ⁊ cõſil. cxxxix. in ij. dub. ⁊ cxl. ⁊ Soc. ↄſ. xviij Et nũqd a tali reductiõe appelleꝛ, vide Panor. ↄſi. ij. ad fi. in j. vol. ⁊ ↄſi. xxxviij. in vlt. dub. in j. vol. ⁊ Cardi. ↄſi. cxxxix. in iiij. dub. ⁊ ſeq. ⁊ in his duob⁹ vltimis ↄſilijs videbis qd ordinem ſeruare habet talis reductor in procedendo.

i POMA. ¶ Cõtrariũ puto. Uide qd inferat Pan. ↄſ. xiiij. ĩ j. vo. ⁊ vide ad hoc Ro. ↄſi. cxlv. Pan. in fiñ in c. cũ olim in j. col. de arbi. ⁊ Are. conſi. cxliij. ⁊ que poſui ad gl. in d. ſ. cum quidam. ⁊ vide Rom. conſi. ccccxij. in princi. ⁊ ponit quid fiendum etiam, qñ reus haberet plures iudices. ⁊ Alex. conſi. ciij. volu. v.

* CLAV. ¶ Judicem. Contrarium tenet Rom. conſi. cclxv. verſ. quero, vtrum poſſit.

k ALEX. ¶ Defenſionem. Adde Bar. in l. cum ij. ſ. tranſactiões. ſ. de tranſactio. ⁊ ib. dixi.

l ALEX. ¶ Peti. Jntra quãtũ tꝑs põt peti fieri reductio. Et cũ opi. Spe. ↄcordat Guid. de Suza. in l. ſi q ex cõſenſu. C. de epi. aud. Sʒ vtrũ reductionis petitio, impediat executionẽ laudi, vide ꝑ Lud. in ru. de arb. ꝑ Abb. in c. Quintauallis. de iureiu. cũ cõcor. Adde qd cũ opiniõe Spe. cõcordat Ang. ↄſ. ccxxxiiij. eãdẽ habuit Old. cõſi. clvj. ¶ POM. Jntra quãtũ tꝑs põt fieri reductio ad arbitriũ boni viri, vide Dria. in trac. de arb. q. xx. ⁊ ſeq. xxi. ꝑ Ro. ↄſi. ix. ⁊ xxvij. in j. col. in iij. dub. ꝑ Fel. in c. om̃ ↄ. de ꝓb. ⁊ ĩ c. qñad cõſultationẽ. de re iud. Alex. cõſ. cxv. vo. ij. Soc. cõſi. ccxx. Bal. cõſi. lxvij. in ij. pte, ⁊ nũqd excõicat⁹ poſſit petere reductionem ad arbitrium boni viri, vide Fel. in c. ſignificauerunt. de exceptionibus.

m ALEX. ¶ Offõ iudicis. Uide Bal. ⁊ Ang. in l. ſicut. C. de pſcri. xxx. ann. vbi videꝛ velle, ꝙ pſcribatur huic reductiõi ſpatio triginta anno. Sʒ ſm id qd dt Bal. ⁊ Ang. in l. j. C. de ſen. pfec. pte. ꝑ gl. vbi vꝛ, ꝙ intra decẽ dies tm̃, ⁊ de hac q. ꝑ Bal. in l. fi. C. dꝫ hẽ. emp. ⁊ Bal. in l. ij. in fi. ſ. de arb. in qb. locis tʒ qd ĩtra annos triginta. idẽ ẽt tʒ hic Cy. in add. ⁊ Sal. ĩ reportatis antiqs. Jdẽ Frã. de Are. in rep. l. ſi qs arbitratu. ⁊ iſta vide plene in apoſt. in hoc ſ. iã ſuperi⁹ ſcripta, ꝑ Sal. in l. cũ antea. de arb. ⁊ Bal. in d. c. Quintauallis. Et in addi. Spe. in ti. de arb. in ver. homologatio vero eſt. Sʒ q̃ro an a ſnĩa iudicis lata ſuꝑ petitiõe reductiõis ad arbitriũ boni viri, poſſit appellari, vide que dixi late poſt Bar. in d. l. j. ĩ. de leg. ij. Et ad materiã ſi queratur an ſentẽtia a iudice lata ſuper petitione de reducendo ad arbitriũ arbitratoris, arbitrio boni viri poſſit appellari, queſtio iſta fuit diſputata, ⁊ ĩcipit, Petitũ fuit a iudice, ⁊ fuit determinatũ qd nõ. Principale motiuũ ẽ, qꝛ ab arbitramẽto nõ appellaꝛ, ergo neque a ſnĩa que ſuper eo ferꝛ. Jtẽ iudex nõ cognoſcit hoc vt iudex, ſed vt bonus vir. ff. pro ſocio. l. ſocietatẽ. ĩ fi. ⁊ habeꝛ ꝑinde ac ſi iudex nõ fuiſſet aſſumpt⁹. Primũ declaraꝛ, qꝛ ſubrogatuʒ ſapit naturã illius in cuius locũ ſubrogaꝛ. l. ſi eũ. ſ. qui iniuriarũ. ſi qs cau. Sicut ergo ab arbitratore non appellaꝛ, ſic nec ab iſto, vnde quãdo arbitri cognoſcũt in locũ iudicũ, ab his appellatur. l. apertiſſimi. C. de iud. ⁊ c. fi. de arb. in vj. Sic ecõuerſo, qñ iudex locũ arbitratoris hʒ, nõ appellaꝛ ab eo, ſicut nec ab arbitratore ſecũdũ Jo. And. in additio. Spe. in ti. de appellat. ſ. in quibus. ſuper ver. quid ſi cõuenit. Et vide, qd no. Bal. ↄ Bart. in l. j. C. ne liceat tertio prouocare. ⁊ quod not. Moder. in d. l. j. ĩ. de leg. ij. vbi Joã. Et his adde, quod quoties habeꝛ recurſus ad aliquẽ tãquã ad bonũ virũ, ſi iudicat nõ poterit appellari, ſecũdum Jnno. in extrauag. preſenti de reſcrip. Et ſolet allegari, ꝙ refert hic Bar. ⁊ doc. in l. j. de leg. ij. licet ibi hoc nõ reperiam ꝑ Bar. Bal. contra, in c. fi. quo tempore miles. in fi. vbi dicit, quod a iudice cogente ad obſeruationem iniqui arbitrij poteſt appellari. Jta dicit tenere Jnno. extra de arbi. c. innotuit. ⁊ dicit quod hoc eſt verius quaʒ id quod no. Bar. in l. j. de leg. ij. ⁊ adde quod no. Bar. in l. fi. de appel. recipiendis. vbi dicit, ꝙ ab arbitramento poteſt appellari, ⁊ vide quod no. Bal. in l. ij. in prin. quomodo ⁊ quando iudex. ⁊ ad dictũ Bar. in l. j. de leg. ij. vide notabiliter l. admonẽdi. per Lud. Rom. in q̃. an ab eo quod facit iudex, poſſit appellari ab arbitro, quam tangit Bal. in l. j. alias ſecũda. vel fi. C. de contra. emp. alias de his que pene nomine, ſed nihil deciditꝛ per Bald. in l. j. alias ij. C. de his que pene nomine, Uide text. in l. apertiſſimi. C. de iud. in c. ab arbi. de off. dele. ⁊ adde qd no. Bal. in l. fi. C. de appel. Sed pone, cõpromiſſuʒ eſt in duos, vt arbitratores, ⁊ diſcordãt, vtrũ iudex debeat eligere tertiũ? dic ꝙ nõ, qꝛ arbitri eliguntꝛ ad modũ ꝓrenetarũ, vt ſ. de arb. l. idẽ Põponi⁹ ſcribit ſi de meis. ſ. recepiſſe. ⁊ certũ eſt ꝙ in ꝓrenetis non eſt tractãdũ de electione tertij. Jta no. Bal. in c. j. de inueſt. in mari. facta. in cõtrariũ eſt id qd no. Bal. in l. fi. de exec. rei iudi. Adde qd Bal. in l. vnica. C. de his, que pene nomi. tenet, ꝙ a iudice rurſus poſſit appellari ſi enormiter ledit, ⁊ illã opi. ꝑ plura approbat Ro. conſi. cclxj. vbi dixit dicta Bar. in l. j. de leg. ij. cõtinere falſitatem. Et ſi vis late videre vide ipſum Rom. in rub. de appel.

n ALEX. ¶ Deciſionem principis. Sed per id qd dt Bal. ⁊ Ang. in l. j. C. de ſen. pfe. ꝑ. per gl. ibi videꝛ, ꝙ intra decẽ dies tãtũ. De hac q. per Bal. in l. fi. C. de cõtrah. emp. ⁊ Bal. in l. ij. in fi. de arbi. in quib. locis tenet qd ĩtra annos triginta. Jdẽ tenet hic Cy. in addi. ⁊ Bal. hic in reportatis antiquis. Jdẽ Fran. de Are in repetitio. l. ſi quis arbitratu. ĩ. de ver. obl. vt refert, ⁊ ſequiꝛ Anto. de But. ⁊ Jmo. in c. Quintauallis. de iureiu. Sed Abb. ibi tenet qd intra decẽ dies. Jdẽ tenet Guid. de Suza. in d. auth. ſi q ex conſenſu. C. de Epiſcop. audien. ⁊ per auth. que ſupplicatio. C. de preci. imper. offer. Jdẽ videꝛ ſequi Joã. And. in d. ſ. ſequiꝛ. et vide quod no. Bal. in l. nam poſtea. ſ. de iureiu. Id. in cõſi. clvj. tenet, quod ſpatio triginta annorũ duret. Adde Ang. conſil. cc.

o POMA. ¶ Poſſit renuntiari. Reductioni ad arbitriũ boni viri an poſſit renuntiari, vide Alex. conſi. xxiij. col. j. vol. ij. ⁊ conſi. cij. vol. ij. ⁊ cõſi. cxxxj. in fi. eo. vol. Pau. de ca. cõſi. lxxij. ⁊ ſeq. Lanf. de Dria. tract. de arb. queſt. xvq. ⁊ q. lj. Alex. conſi. iij. vol. i. Alex. conſi. xxij. j. col. in j. vol. Panor. conſi. lxiij. vol. i. ⁊ in ſimili Fede. conſi. lxvj. ⁊ conſi. cxxv. alias cxxvij. Pau. de Caſt. l. ſi vnus. ſ. illud de pactis. Jmo. conſi. clxxxj. Card. conſil. xxix. vlti. col. Jmo. conſi. cxlvij. vlt. col. Ant. de But. conſi. xiiij. Bal. in d. l. ſi vnus. ſ. illud. Joan. Cald. in diſputatione incip. duo adinuicem litigantes. Cep. cautela incip. difficile remedium. Ana. conſil. xvj. in iij. dubio. Anch. in c. canonum ſtatuta. de conſti. Alex. conſil. xxviij. vol. j. Ang. conſi. clxxij. Pau. de Caſt. cõſi. lxxiij. vbi ponit, quid ſi foret renuntiatũ, ⁊ quid ſi ſimpliciter promiſſum foret de ſtando laudo, ⁊ quid ſi foret dictũ quod poſſet ledere in magna ⁊ parua quantitate ⁊ facere omnia, ⁊c. vel an ſi ſtatutum diceret, quod contra laudum non poſſet opponi, vel obijci, tunc poſſit peti reductio, vide Alex. conſi. cxiij. col. fi. ad fi. volu. v. Uide Soc. cõſi. cxx. vbi ponit etiã late de his, ⁊ maxime ſi foret iuratuʒ, vel adeſſent clauſule de quibus proxime ſ. vel ſimiles, ⁊c.

p ALEX. ¶ Boni viri. Sʒ adde caſuʒ multũ ſingularẽ, in q̊ nõ põt peti reductio ad arbitriũ boni viri, quẽ ſingularẽ dicit Bart. ſ. de arbi. in l. Labeo. ſ. tametſi. in fi. quod tene menti, ⁊ de queſtione de qua hic per Bar. vide diſcurſuʒ latiſſime per Jo. ⁊ Mod. in l. j. ſ. ſi quis ante. ĩ. a quibus appel. non lic. ⁊ no. Bar. ⁊ ibi doc. in l. fi. ſ. qui ſatiſd. cog. per illum tex. ⁊ Bal. in l. cum antea. C. de arbi. ⁊ Bal. in l. iubemus. in fi. prin. C. ad Treb. ⁊ Bal. in l. i. C. de his que pene no. Sʒ quid diceres. Tu ſcis, quod ex compromiſſo homologato oritur actio, quero ſi partes permittãt petere, ⁊ quod actio ex eo naſcatur, ⁊ nõ ſit homologatũ, an poſſit fieri, vt non reducaꝛ ad arbitriũ boni viri, hoc modo vide notabiliter per Bar. in l. quod de bonis. ſ. j. ad legẽ Fal. Sed qd ſi in renuntiatione de qua hic eſt appoſitum iuramẽtũ? Dixi in l. quidã cũ filiũ. de verb. obl. ⁊ ad Bar. hic adde quod ↄ euʒ tenet Guid. de Suza. in l. ſi qui ex cõſenſu. C. de Epiſc. aud. plene per Dy. in ↄſi. iij. inci. in Chriſti nomine amen. factũ tale, ⁊c. Ptolemeus, ⁊c. ⁊ ibi quid ſi tertius promittit ſub pena facturũ, ⁊ curaturũ, qd ratificareꝛ laudũ. Old. in cõſil. clxvj. videtur idẽ tenere, quod Bar. hic. Et qd ſi ꝓmiſit habere ratã ſentẽtiã arbitri, dic qd licet petat reductionẽ, vel reſtitutionẽ in inte. nõ incidit in penã, vt per Bar. in l. j. in fi. prin. ff. rẽ rat. ha. Adde an poſſit renũtiari reductioni ad arbitriũ boni viri, vide Bal. cõſi. cccxxix. iij. lib. vbi re-

fert quatuor opiniones. Deinde dicit, quicquid ſit, cōmunis obſeruantia eſt, quod quecunq̧ cautela verborū appoſita ſit, per enormem leſionē poteſt peti reductio. Et vide per euz etiā cōſi. ccliij.j.lib. Ang.cōſi.cclxxij. vbi dicit quod ratione doli, ⁊ immodice leſionis nō obſtante renuntiatione iurata poteſt peti reductio. Et idem voluit Bal.conſi.vj.iiij.lib. vbi alle. quod Ray. de For. ⁊ Jo.Cald. ⁊ idem Pet. de Ancha.conſi.cix. Pau. de Caſt. conſi.lxxj. ⁊ lxxiij. Rom.conſi.xc. Abb.conſ.lxxviij. Feder.conſi. cxxv. vbi dicit, quod ſi partes renuntiant non petere reductionem, nec per aliquem iudicem emendari, tenet efficaciter.

q ALEX. ¶ Cum filium. Et in l.ſed ⁊ ſi in ſeruum.§.ſi quis.de arbit. ⁊ Bal.in l. ⁊ in maioribus.C.de appel.

r ALEX. ¶ Ait pretor. Et ratio, quia ſi arbitrator ledit enormiter, p̄ſumitur in dolo, vt no. Bar. hic, ⁊ in l.fin. de pret.ſtip. vide Bal.in c.j.§.ſacramenta.de pac.iur.fir.

s POMA. ¶ Ineſt. Uide Panor.cōſi.lxiiij.vol.j. ⁊ Rom.conſi.xc.

* CLAV. ¶ Inter locatorem. Et ibi no. ipſemet Bar. ⁊ vide Cep. cautela ccxvij.

t ALEX. ¶ Dictū. Si in cōpromiſſo dicat̃, q̄ poſſit accipere de iure vnius, ⁊ dare alteri, vt per Lud.in ru.de arb. ⁊ Hoſ.in c.ij.de arb. ⁊ Bal.in l.iij.C.de do.promiſ. ⁊ vide omnino. Bart. in l.lex Aquil.ſ.de trāſa. ⁊ an in dubio, dolus preſumatur in arbitratore, vltra Bar. hic vide aliqd p Lud.in rub.de arb. ⁊ adde Inno.in c.cū cōtingat.de iureiu. Sed quid ſi dicatur, q̄ habeat poteſtatem pronuntiandi alte, ⁊ baſſe, prout ſibi placuerit, an dicatur recte pronuntiare arbiter per dolum etiā ſi in nullo ledat̃? Uide Bal. multum ſing.in l. ⁊ in maioribus.C.de appella.alleg. Jo.And.c.humilis.de maio. ⁊ obe. vbi videtur tenere quod poſſit, vide eū omnino, ⁊ adde quod Bal.in c.ſi inter pares.ī princ. de le.Cor. dixit, quid ſi poteſtas iſta data ſit arbitratori qđ poſſet iudicare alte, ⁊ baſſe, prout ſibi placuerit. Et refert qđ Joā. And.d.c.humilis.de ma. ⁊ obe. dicit qđ poterit facere quicquid ſibi videbitur, ſed pōdera verbū videbitur, q̄ ſi eſt in dolo, non facit qđ ſibi placet, ſʒ eius cōtrariū, q̄ cū appareat de mēte ſua id quod eſt fiendū, facit oppoſitū.ſ.manda.l.creditor.§.Luci⁹. Et no. q̄ ſi arbitrator etiaʒ ex certa ſciētia de alieno largiatur, ideo nō valet, q̄ nō eſt ei permiſſum donare de alieno.ī.quod vi aut clā.l.prohibere.§.plane. imo eſt q̄nq̧ ſpecies furti de alieno largiri, vt per Bald. ⁊ per Ludo.in rub.de arb.in xi.q. adde qđ dicit Bal.in l.ſi ſuper poſſeſſiōe.de trāſa. qđ arbitrator pōt apponere cōditiones, ⁊ modos cōgruos, ⁊ dicit Rap.in l.vbi aūt. in prin.de ver.ob. q̄ arbitrator habēs poteſtatē ledēdi ī parua, magna, ⁊ maxima quātitate, videt̃ habere poteſtatē auferēdi totū, q̄ ſuplatiuū ꝯtinet quātitatē inſuperabilē, vt ibi ⁊ hic. Hoc ēt allegat l.ſi.ſ.de capi.dimi. Adde de illis verbis alte, ⁊ baſſe, Pau.de Ca.cōſi.lxxiiij. ⁊ de illis ꝟbis, qđ poſſit de parte vnius dare alteri in parua, ⁊ magna quātitate, Bal.conſi.ccclxxxj.j.li.

v POM. ¶ Probari ſic. Uide Pau.de Caſt.cōſi.lxvij. Alex.conſi. xlij.in j.vol. ⁊ conſi.lij.incip. viſis, ⁊ cōſideratis. Rom.cōſi.lxviij.

x POMA. ¶ Quero. Uide Alex.conſi.cx.vol.j. ⁊ conſi.cij.vol.ij. ⁊ conſi.cxxxj.vol.ij. Raph.Cum.conſi.l. Panor.lxx.volu.ij. Imo. conſi.v.in ſi. ⁊ Alex.conſi.xlvij.vol.j. Are.lxv.

y ALEX. ¶ Quātitas. Adde doct. ⁊ qđ ibi dixi in l.q accuſare.ff. de acc. ⁊ Bal.in l.cū antea.C.de arb. vbi dr, q̄ arbitrio boni viri intelligitur per Imo.in l.ſi quis arbitratu.de ver.ob. cū cōcor. vide Imo.in l.j.§.ſi quis ante.ī.a qui.ap. vbi late hoc examinat. Et adde hic, qđ dicit Bal.in l.ſuper poſſeſſione.C.de trāſact. q̄ arbitrator in laudo pōt opponere ꝯditiōes ⁊ modos cōgruos, ⁊ adiacētes, ⁊ dicit Rap.Cum.in l.vbi aūt.in prin.de verb.ob. q̄ arbitrator habēs poteſtatem ledēdi in parua, magna, ⁊ maxima quātitate, videtur habere poteſtatē auferēdi totū, q̄ ſuperlatiuum cōtinet quātitatē. Adde qđ Bal.ꝯſ.ccclxxxj.j.li. dt q̄ relinquitur arbitrio iudicis. Sʒ quid ſi maior, ⁊ maxima? Dicit eſſe maius dubiū, tñ quod putat idē, per notata in aut̃.p̄terea.C.vñ vir, ⁊ vxor. Adde qđ magna ⁊ parua quātitas dicitur, inſpecta qualitate cauſe, ⁊ perſonarū.gl.in §.pretiū. Inſti.de emp. ⁊ vē. Ray.in rep.l.libert⁹.ſ.de ope.liber. ⁊ Bal.in l.ij.C.ſi aduerſus vend. ⁊ vide Cep.in tract.de ſimula.cōtractuū.§.vj. quia in iſto tenetur contra Bar. hic, ⁊ ibi vide concor.

z POMA. ¶ Caſus hic. vide Alex.cōſ.cxxxj.vol.ij. Are.cōſ.ccxvj. in j.col. pro cuius conſi. facit que ponit Alex.conſi.v.vo.ij.

a ALEX. ¶ Mandatū. Singulariſſima limitatio, ⁊ ampliatio ad l.ij.C.de reſcin.vē. ſed forte nō eſt vera per l.ſi volūtate.e.ti. vbi illa vēditio fuit facta per filiū p̄curatorio noīe patris, ⁊c. Et cū Bar. tenuit Ant.in cōmen.c.Quintauallis.de iureiu. per Imo. in l.ſi quis arbitratu.de ver.ob. per Lud.in l.ſi quis cū aliter.e.ti. Abb.in c.cū cauſaʒ.de emp. ⁊ vē. dixit ſe dubitare iſtud dictū nō eſſe verū: q̄ p̄curator repreſentat perſonā domini, ⁊ imputādum eſſe dn̄o, qui talē procuratorem elegit, alleg. bonū tex. ar.a ſpeciali in l.cū mandato.§.ſi.ſ.de mino. Aliud dicit eſſe in arbitratore, qui eligit̃ tanquā bonus vir, vnde ſi facit ꝯtrariū petit̃ reductio, ⁊ cōtra Bart. tenet Imo.in d.c.Quintauallis.in v.q.

* CLAV. ¶ Firmo modo. Iſtud reprehendit, ⁊ limitat Aret.conſil.cxxvj.in ſi.

b POMA. ¶ Quero. Uide Panor.conſi.ij.vol.j. Oria.in tracta. de arbi.q.xvj. Fed.conſ.cclxxxv.ij dubio. Fel in c.preſentata.ij. vt idem.de teſti. Alex.conſi.cj.col.ſi.vo.ij.

c ALEX. ¶ Nouis p̄bationib⁹. Uide p Mod.in l.j.§.ſi qs ante.ī.a qb.app.nō lʒ. ⁊ Ant.in c.Quintauallis. vbi idē, ⁊ vide aliqd p Ro.in d.l.ſi qs cū alr̃.de ꝟb.ob. alś eſt l.ſi qs arbitratu.e.ti. per Bal.in l.ſub p̄textu inſtrumēti.in pri.C.de trāſa. ⁊ p Sal.i l.cū antea.C.de arb. ⁊ p ea q̄ dt hic Bar. vbi q̄nq̧ in cā reductionis deducit̃ q̄ in caſib⁹, in qbus eſt neceſſari⁹ dolus. ſi arbitrator p̄nūtiaſſet ſm̄ cōſiliū peritorū, nō poſſet peti reductio, ſm̄ Flo.in l.regula.§.ſʒ iuris.ff.de iur. ⁊ fac.ign. q̄ illud cōſiliū peritorū excuſat a dolo: q̄ dʒ eis credi.l.bonorū.de bon.poſſ. ⁊ ponit Ra.pha.Cu.in l.ſi cōuenerit.ff.de re iud. ſʒ cui incūbat onus probādi de equitate laudi? Dy. ponit in cōſi.inci. factū tale eſt. Bart. dicit q̄ alleganti iniquitatem. vide Bar.in l.hi qui ad ciuilia.C. de appel. faciunt que ī.ponuntur per Bald. hic per doc.in d.c. Quintauallis. ¶ Adde Fede.conſi.cclxxxv.

d POMA. ¶ Quod autem dixi. Uide Ant.de But.conſi.cxxiij. ⁊ Car.conſi.cxlv.col.j. ⁊ Are.conſi.lxxviij.co.j.

e ¶ Si vero. Uide Ale. poſt Bar.l.ſub p̄textu.co.j.de tranſact.

f ALEX. ¶ Probare. Adde late no. per Ant.de But.in c.Quintauallis.de iureiu.in ver. venio ad quātū qualiter iniquitas detegat̃, latius per Ang.in ſua diſputatiōe incipiēte, duo ad inuicē litigātes cōpromiſerunt.in verſ. ſimiliter occurrit videndū, ⁊ quod no. Mod.in l.j.§.j.a quib.appel.non licet. ⁊ dicit Bal.in l.ſi heres.ff.de manumi teneo, q̄ arbitrator nō poteſt remittere ſuper debito liquido, niſi in modica quātitate. POMA. ¶ Uide Panor.conſi.lxiiij.j.vol. Bal.conſi.lxij.parte iij.

g ALEX. ¶ Iudice reductionis. Quādo quis petit reductionez, habebit neceſſe probare laudū fuiſſe iniquū, reſpectu eſtimationis dubij euētus. Adde Bar.in l.ſi quis cum aliter.de verb.ob. ⁊ in l.ij.C.de reſcin.vē.in viij.op. ⁊ Bar.in l.Luci⁹.§.ſi.ad Treb. ſed Bal.in d.l.ij.C.de reſcin.vē.in vij.opp. reprehēdit Bar. ⁊ ēt Ro.in d.l.ſi quis cum aliter. ⁊ idem Rapha.ibi.

h POM. ¶ Qñ qs. Uide So.ꝯſ.lxxxv.p totū. vbi ſeqt̃ Bart. hic.

i ALEX. ¶ Litis. No. iſtud dictū Bar. q̄ ille q vult oſtēdere laudū arbitratoris eſſe iniquū nō ſufficit oſtēdere iniqtatē ſolaʒ, q̄ apparet inſpecto preſenti ſtatu, ſed dʒ etiā oſtēdere, ⁊ probare tale arbitramētū eſſe iniquū, nō ſolū p̄ut tūc eſt, ſed etiā inſpecto futuro euētu litis. Quā doctrinā ponit ēt Bar.in l.ſi qs cū aliter.de ver.ob. Cū qua trāſit Ang.C.de reſcin.vē.l.ij. ⁊ ibi etiā Bar. idē tenet. ⁊ Bar. ⁊ Imo.in l.Luci⁹.§.ſi.ī.ad Treb. ⁊ ibi ēt Pau.in lect. Paduana, ⁊ Imo.in c.cum cauſam.de emp. ⁊ ven. ⁊ Ant.de But.in c.Quintauallis.in v.caſu.de iureiuran. Sʒ iſtā ſentētiā Bar. tenet etiā Ant.in c.Quintauallis.in vj.caſu, ⁊ ibi Imo. cōtra Bar. tenet etiā Bal. ⁊ Saly.in d.l.ij.C.de reſcin. vēd. ⁊ etiā Saly. hic, in xv.q. cōtra Bar. etiā tenet Raph. ⁊ Ro. in d.l.ſi quis cum aliter. ſed Mod. ibi ſuſtinent Bart. dicunt tamē, quod in practica eius opinio nō ſeruatur: quia ſufficit quod oſtendatur iniquitas laudi, inſpecto preſenti ſtatu, nō facta aliqua conſideratione, ⁊ probatione dubij euentus litis.

k POMA. ¶ Quero. Uide Alex.in conſi.lxj.vo.ij. ⁊ l.ſciēdū.ff.de verb.obl. Fely.in c.cum a nobis.de teſti. Ant.de Bu.cōſil.xxiij. in j.parte. ⁊ Are.conſi.lxvj.

l ALEX. ¶ Equitas. Utrum arbitratores poſſint ferre teſtimoniū, quando tractatur de iniquitate laudi. not. Bar. poſt gl.in l. ne in arbitris.C.de arbit.

m ALE. ¶ Sit dictū. Uide Bar.in l.cū antea.C.de arb. ⁊ Bal.in l.ſi.in xij.q.C.de cōtrah.emp. ⁊ Dy. hoc ponit in cōſi.inc. in Chriſti nomine amē. factū tale eſt, Ptoleme⁹, ⁊c. iiij.dub. ¶ POMA. Nota iuramentum recipere omnes illas tacitas conditiones, quas recipit p̄miſſio principalis ex iuris diſpoſitiōe. Pro quo optime facit l.ſi.ff.qui ſatiſ.cog. qđ limita, vt Bal.in c.que in eccleſiarum.extra de conſti. Alex.conſi.xiij.volu.j. ⁊ Socyn.conſi. lxxxv. Ant.de But.conſi.xxiiij.

n ALEX. ¶ Super cōpromiſſo. Utrū per iuramētuʒ poſſit renūtiari reductioni? ⁊ vide Jo.And.in addi.Spe. q ꝯcludit, q aut iuramentum poteſt ſine peccato ſeruari, ⁊ debet, alias perimit̃. Aut dolo arbitratoris, vel per pecuniā, vel per ſimilē cauſam, ⁊ tūc nō operatur, aut laudū eſt iniquū re ipſa, ⁊ debet ſeruari. ⁊ hoc ſequitur Hoſti. ⁊ vide quia futurus dolus non remittitur, ⁊ hoc ſequitur Hoſti. ⁊ vide per Bar. ⁊ doc.in auth. per Lu.in ru.de arbi. Et iſtis adde no. per Bar. ⁊ doc.in auth. decernimus.C.de arbit. ⁊ tex. ⁊ doc.in c.ij.de arbit. ⁊ Bald.in l. ſi procurator, in prin.ff.de cōdi.inde. vbi in effectu videtur velle idē quod Bar. hic. Idem Old.in cōſi.clxj. per Sal.in d.l.cum antea.C.de arbitr. ⁊ vide hic per Salicet.xiij.qō. per Paul.de Caſt.

caſt. in l. fi. ff. qui ſatiſd. cog. per Ang in conſi. clxxxviij. ⁊ conſil. clxix. ⁊ per alios in d. c. Quintauallis. Adde hic, que ſ. dixi.
o ALEX. ¶ Ratio differentie. Adde Bal. in l. j. C. de arbit.
p ALEX. ¶ Operantur. Illa verba tunc operãtur tm̃ ſi apponã tur in compromiſſo, quod in eo aſſumantur boni viri precipue. Adde Bar. in l. Labeo. §. tametſi. ff. de arbit.
q POMA. ¶ Materia. Ad materiam vide Are. conſ. lxi. ad fi. vbi ponit duo pulchra dicta de teſti. deponẽtibus corã arbitratore.

LEX LXXXII.

1 ☞ Pater filiam viduam iterum dotare tenetur eadem dote etiam de iure Digeſtorum.

a **SI ſocius.** [a] Pactum inter ſocios, qd̃ filie de cõi dotentur, eſt validum, ⁊ ſi durante ſocietate, dos reddatur in cõi cum ſua cauſa reuertitur, ſecus, ſi ſocietate ſoluta per filiã recuperat, etſi acceptilatione fuerit liberata, ſocio non nocebit. h. d.
1 quam legẽ no. ¶ † Ro. ꝙ de iure iſto pater tenetur filiã viduã iterum dotare eadem dote. Onus enim dotis eſt, ⁊ ſic nõ videt hoc inductum de nouo, per auth. ſed quãuis. C. de rei vxo. acti. dixi in l. poſt dotem. ſ. ſol. mat.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Si ſocius. Facit ad not. q. de qua ꝑ doc. in l. ſi cũ dotẽ. §. j. ſol. matr. ⁊ vide que dixi poſt Bal. in d. auth. ſed quamuis. POMA. ¶ Facit ad qd̃. de qua in l. diuortio. §. quod in anno. ff. ſolu. matr. Et ad iſtam legem vide Alex. conſi. cxxxiij. ij. dubio. ij. vol. ⁊ cõſi. cliiij. in prin. vol. ij. Ant. de but. conſ. vij. Rom. cxlv. Imo. xxviij. ⁊ Alex. cõſi. lv. ad fi. vol. j. ⁊ Ro. conſi. cccxiij. vbi tenet per hanc legem, quod frater qui habet bona cum alio fratre, non tenetur dotare de communi filias fratris. De quo etiã vide Alex. conſi. lxx. vol. v. ⁊ Soc. in conſi. xlvj.

Liber decimusoctauus.

a De contrahenda emptione. [a] Rubric. 1.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ De contrah. emp. Sʒ dubitatur circa hũc tit. pone, qd̃ vẽditor negat ſe rẽ vẽdidiſſe, emptor ꝓbat ꝑ teſtes ipſam vẽditionẽ, ſʒ quãtitatẽ ꝑtij nõ, q2 teſtes forte nõ recordãt, an ſit ꝓbata emptio? vr̃ qd̃ nõ, ꝑ illã gl. q̃ eſt in l. Lucius. circa prin. ſ. de infa. q̃ vult nõ eſſe credẽdũ teſtibus nõ plene factũ ipm deponẽtibus iũctis no. ꝑ Spe. in ti. de teſte. §. nũc tractãdũ. in ver. qd ergo. Hãc q. tractat Pau. de ca. in l. j. C. de rei vẽd. vbi decidit emptionẽ fore ꝓbatã, ⁊ iuſtũ ꝑtium declarabitur officio iudicis. Facit gl. in l. ſi ex cã. §. nũc videdũ. in gl. iij. circa prin. ff. de min. Vide q̃ dixi poſt Bal. in l. cũ antiquitas. in fi. C. de teſta. Ↄ pdictã deciſionẽ facit, qd̃ voluit Cy. ⁊ Ray. in l. j. C. de Ↄhẽ. ⁊ cõmit. ſtip. vbi volũt, ꝙ ſi inſtrm̃ cãtet qualr̃ Titius emit talẽ fundũ ab eccleſia, ſʒ nõ dicit pro quãto ꝑtio, qd̃ tale inſtrm̃ nõ ꝓbat titulũ emptionis, etiã Ↄ tertiũ, qd̃ etiã ſequitur Bal. in l. ſciẽdũ. in fi. j. col. de verb. obl. vbi reſpõdet ad §. item pretiũ. Inſtit. de cõtrah. emp. Ita in cõtrariũ facit qd̃ ſcribo poſt Bar. in l. tranſactio. C. de tranſact. Ad predicta vide ſingulariter Bal. in l. j. ⁊ ij. C. de reb. alie. nõ alie. nõ alienã. vbi q̃rit, quid ſi teſtes deponũt qualr̃ talẽ fundũ emi a tali, ſʒ nõ dicũt ꝓ quãto ꝑtio, ⁊ quod poſſedi decẽ annis, an iſta ꝓbẽt ꝑſcriptionẽ? ad pdicta etiã vide Bar. in §. Marcellus. in vlt. q. ſ. de iureiu. in l. ſi duo patroni. Adde vt per Pet. de Anch. conſi. cccxxxij. ⁊ Rom. conſi. cx.

LEX I.

1 ☞ Emptio ⁊ venditio, an ſit de iure gentium.
2 Nummi ſunt inducti de iure gentium, non ciuili.
3 Verbum, comparare, neceſſario non importat emptionem, ſed comprehendit etiam permutationem.
4 Conſenſus ſi requiratur, intelligitur inter pſentes vel per nũtium vel epiſtolam.
5 Quid ſi reuocatur mandatum, ⁊ nuntius ignorat? nu. 5.

a **ORigo emendi.** [a] Per iſtã legem vr̃, † ꝙ Ↄctus emptionis non ſit de iure gẽtiũ, q2 pecunia nõ fuit de iure gẽtiũ, ſʒ de iure ciuili, cuius Ↄriũ in hac lege in fi. dʒ. Glo. in l. eas. ſ. de capi. dimi. vr̃ dicere, qd̃ emptio eſt de iure gentiũ, hoc eſt, q2 hʒ equitatem naturalẽ a iure gẽtium, tñ iure ciuili eſt inducta. Breuiter ego puto, ꝙ emptio ſit inducta a iure gentiũ. Ius enim gentium eſt, quo oẽs gentes vtuntur. Lʒ enim emptio nõ inceperit ab initio, quo gẽtes ceperũt eſſe, nulla tñ gens eſt, que nõ habeat materiaʒ ſiue monetã forma publica ſignatã. Nã antiqui ſignabant in corio,
2 quidã hodie ſignãt in charta. Vnde nõ credo, † ꝙ nũmi ſint in-
3 ducti de iure ciuili, imo a iure gẽtiũ. ¶ † Ro. ꝙ verbũ, comparare, non ſignificat emptionẽ de neceſſitate, ſʒ cõprehẽdit etiaʒ
* ꝑmutationẽ, de quo in l. j. C. de rerum permu. ¶ Vltimo * glo-
b ſa dicit [b] duo notabilia, † quod vbicũq3 dicitur cõſenſu, intelli-
4 gitur de conſenſu adhibito inter preſentes, vel quod interue-
c nit [c] organum nuntij, vel epiſtola. † Item querit gloſſ. quid, ſi re-
5 uoco mãdatũ [d] ⁊ nũtius ignoret? De hoc vidiſtis in l. j. §. ſʒ ego.
d ſ. qd̃ iuſſu. ⁊ ꝑ Cy. in l. mãdatũ. C. mã. vbi de hoc ponit plene, ⁊c.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Origo. Vide Bar. in l. j. C. de vete. numiſmatis ptã-te. li. xi. ⁊ qd̃ etiã ipſe no. in l. iij. §. j. ſ. ſi cer. pe. Et cui cõcedi poſſit ꝑuilegiũ cudẽdi monetã, vide gl. ⁊ Bar. in l. fi. C. de fal. mone.
* CLAV. ¶ Vltimo. Iſtud ꝑ multa reprehẽdit Rom. cõſ. ccxcv. vbi cõcludit ſufficere, ꝙ certificet per aliũ, licet in cõſil. cccliij. in iiij. dubio, ſimpliciter ſequatur. Vide etiã Are. tenentẽ contrariũ cõſ. cxxix. ⁊ vide Feli. referẽtẽ opi. Ro. cõſ. j. in c. cũ contingat. de reſcri. ⁊ idẽ tʒ qd̃ hic Bar. in l. poſt dotẽ. j. ſol. matr. ⁊ vide Alex. in l. q abſenti. in prin. l. ⁊ ibi Aret. de acqui. poſſ.
b ALEX. ¶ Gl. tua dicit. Adde gl. in l. cõſenſu. ⁊ ibi Bart. cũ his que ibi dixi poſt eum. j. de act. ⁊ oblig.
c POM. ¶ Interuenit. Vide q̃ poſui ad Bar. in l. abſenti. j. de do.
d ALEX. ¶ Mãdatũ. Dixi in l. j. C. de ſatiſd. ꝑ Bal. in l. ſi liberã. C. qd̃ cũ eo. ⁊ latius ꝑ eũdẽ in l. mãdatũ. C. manda. ⁊ in l. falſus. C. de fur. In hac materia qd̃ licet nõ valeat emptio, niſi ſit expreſſum certũ pretiũ, tñ valeat promiſſio de vẽdẽdo. Ita dicit Bal. in l. pe. C. cõia de leg. ⁊ intelligit ꝓmittere iuſto pretio, vt ibi ipſe dicit, ⁊ an valeat venditio facta vno nũmo? vide Bar. in l. ſi quis ante. de acq. poſ. Et que ſit cauſa prima in Ↄctu venditiõis, vide Bar. in l. j. ſ. de cõd. ind. ⁊ no. ꝙ lʒ pretiũ ſit incertũ, tñ ſi ꝓpter relationẽ ad aliud põt certificari, vẽditio vʒ, vt dixi in l. a diuo Pio. §. ſi pignora. lʒ Bar. ibi teneat Ↄriũ, de re iud. ⁊ an appellatiõe vẽditiõis, veniat donatio, vide Bar. in l. filiuſfamilias. §. diui. de leg. j. vbi vide oĩno. adde vt per Pau. de ca. conſi. cxxxij.

LEX II.

INter patrẽ. Vide quod dixi in l. frater a fratre. ſ. de cond. indeb. in vlt. lect. quam non legi in cathedra, ſed eam ſcribi feci. h. d.

LEX VI.

a **SEd Celſus** [a] **filius.**
§. Si fundus. Vbi contractus ex quẽtione reſoluitur, actiõe ex
* Ↄctu agitur ad id, quod eſt actũ. h. d. * Vel ſic, Pacta inter cõtrahẽtes appoſita in omnẽ euentũ ſunt ſeruãda. h. d. ſecundũ Iac. de Are. Et caue, q2 hic ſunt tria pacta. Primuʒ in principio. Secũdũ ibi, ⁊ vt ſi. Tertiũ ibi, vt quanto minoris, ⁊c. Et eſt notabilis tex. hanc diſtinctionẽ feci tibi in l. ⁊ elegãter. in prin. ſ.
* de dolo. licet iſtam l. ibi non allegauerim. *

ADDITIO.

a ALEX. Sed Celſus. Et dũ dicit hic, quod locus vendi non poteſt, vide Bal. in rub. C. eo. ⁊ in iij. queſt.

LEX VII.

1 ☞ Contractus collatus in arbitrium alterius contrahentiuʒ, vel etiam tertij, an valeat.

a **HEc venditio.** [a] Si in alterius ex Ↄhẽtibus arbitrio conditio cõferatur, intelligitur de arbitrio boni viri, ⁊ tũc arbitrandi facultas extinguitur cũ in mora fuerit. h. d.
1 qd̃ no. multum. † Hanc queſtionem habuiſtis l. ſi ita coita. ſ. tit. j. ⁊ l. ſi quis arbitratu. j. de verb. obli. quod ſi committitur in arbitrio alterius aliqua conditio Ↄctus, quod ſi nõ arbitratur, nõ valet contractus. Sol. hic cõmittitur in arbitrio vnius ex cõtrahentibus, ibi tertij. Ratio, q2 bonus vir, qui debet arbitra-
b ri, [b] eſt iudex q nõ põt adiri, niſi ſuper cõtractu qui ſubſiſtat, vt l. domũ. j. eo. Modo qñ cõmittitur vni ex cõtractibus, ⁊ ipſe non vult arbitrari, pro impleto habetur, ⁊ etiam contractus eſt firmatus, ergo iudex poteſt ſuper hoc adiri, ſecus quando tertius arbitrari nõ vult, vt dixi in l. ſi quis arbitratu. j. de verbo. obl. Item mirandũ videtur, quod facultas arbitrandi eo ipſo pereat, quod eſt in mora, quod videtur contra caſum l. fi. §. ſed ⁊ ſi quis. C. cõmunia de leg. vbi dicitur quod per annum. Hoc examinaui in l. j. infra de legat. ij. dixi in l. ſi quis arbitratu. de ver-
* borum obligatio. * ¶ Hic gloſſa in verbo, obſtrictus. facit differentiam inter, ſi volam, ⁊ ſi voluero, ⁊ cum volã, ⁊ cũ voluerõ,